

VPRAŠALNIK ZA KOMISARSKEGA KANDIDATA**Stéphane SÉJOURNÉ****Izvršni podpredsednik za blaginjo in industrijsko strategijo****1. Splošna usposobljenost, evropska zavezanost in osebna neodvisnost**

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem komisarske funkcije in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katero bi bili odgovorni? Kako boste prispevali k izvajanju političnih usmeritev Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in vidik spola vključiti v vse politike svojega resorja? Kako boste zagotovili vključevanje mladih?

Kako lahko Parlamentu zagamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo vzbujale dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

Prihajam iz generacije, za katero je Evropa samoumevna, pomeni pa tudi vsakodnevni boj.

Samoumevna, ker sem svoje politično življenje začel s pridobivanjem glasov med francosko referendumsko kampanjo za ustavo EU leta 2004. Prve volitve, na katerih sem kandidiral, so bile evropske volitve leta 2019. Kot poslanec in vodja skupine v Evropskem parlamentu ter minister za Evropo in zunanje zadeve sem prispeval k nekaterim od največjih dosežkov EU v zadnjih letih, in sicer zelenemu dogovoru, skupnemu nakupu cepiv, načrtu za okrevanje Next Generation EU, ureditvi digitalnih trgov in seveda pomoči Ukrajini.

Vsakodnevni boj pa zato, ker se srečujem z dvomi glede evropskega projekta, zlasti po izstopu Združenega kraljestva iz EU, z močnimi prizadevanji za porušenje samih temeljev EU in spodkopavanje naše enotnosti ter s krizo zaupanja v naše institucije EU. Evropa je torej vsakdanji čudež, a krhek čudež, ki temelji na ponovni potrditvi s strani naših državljanek in državljanov. Dolžnost vsakega evropskega javnega uslužbenca in toliko bolj komisarja je, da se tega zaveda ob sprejemanju vsake odločitve. Služba v splošnem evropskem interesu pomeni oblikovanje in izvajanje politik, ki lahko izboljšajo vsakdanje življenje državljanek in državljanov ter rešujejo izjemne izzive, s katerimi se spopada naša celina.

Glede na težko desetletje pred nami nas splošni evropski interes poziva k odločnemu ukrepanju, začevši z eno od glavnih prednostnih nalog, tj. jasno strategijo za čisto industrijo z močnejšim notnim trgom, ki bo Evropi pomagala preprečiti napovedani upad ter njegove hude družbene in politične posledice. Naše skupnosti ter delavni državljanji in državljanke si želijo kvalificirana, dostojna in dobro plačana delovna mesta. Naša podjetja si želijo priložnosti za naložbe ter ustvarjanje in proizvodnjo večjega obsega boljših izdelkov pod enakimi konkurenčnimi pogoji kot njihovi zunanji konkurenti in brez nepotrebnega bremena. To so očitne in legitimne težnje, ki jih mora Evropska unija upoštevati.

Že dolgo sem mnenja, da je ponovno zavzetje vodilnega položaja na gospodarskem in industrijskem področju jamstvo za blaginjo posameznikov in močne vezi znotraj skupnosti. Prav tako je treba pospešiti naš prehod na podnebno nevtralnost. Kot svetovalec francoskega ministra za gospodarstvo in industrijo sem bil eden od snovalcev ene največjih gospodarskih reform v nedavni francoski zgodovini. Kot poslanec Evropskega parlamenta in vodja parlamentarne skupine sem si nenehno prizadeval za nov pristop za našo industrijo, ki presega brezplodno nasprotovanje med razogljičenjem na eni strani in rastjo na drugi, namesto da bi uskladal obe prednostni nalogi. Kot poročevalec, odgovoren za pravice intelektualne lastnine na področju umetne inteligence, sem zagovarjal oblikovanje edinstvenega evropskega modela, ki bi temeljil na etiki in inovacijah. Kot minister za Evropo in zunanje zadeve sem visoko na dnevni red uvrstil gospodarska partnerstva z demokratičnimi narodi v Vzhodni Afriki in Latinski Ameriki, ki prej niso bila deležna pozornosti.

Ta miselnost je lahko tudi glavna prednostna naloga te Komisije: doseganje enakosti spolov v našem gospodarstvu in posledično vključevanje vidika enakosti spolov v industrijsko politiko. Če bom potrjen kot komisar, bo v tej

novi Komisiji moja prva dolžnost zagotoviti, da vsa podjetja izvajajo direktivo o ženskah v upravnih odborih. Kot član kolegija mi bo tudi v veselje podpirati delo kandidatke za izvršno podpredsednico Roxane Mînzatu pri strateškem načrtu za izobraževanje na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, katerega namen je povečati število deklet in žensk pri izobraževanju in poklicni poti na teh področjih. Enakost spolov je cilj, pri katerem je ključna politična volja, kar dokazujeta moje rekordno število imenovanj žensk na položaje v francoskem ministrstvu za zunanje zadeve in prvi ministrski kabinet z žensko večino v zgodovini francoske diplomacije. Če bom potrjen, se bom še naprej zavzemal za ta pristop v sami srčiki Komisije. Računate lahko tudi na to, da si bom kot 39-letni kandidat za izvršnega podpredsednika pri vsem, česar se bom lotil, prizadeval za ustvarjanje priložnosti za mlado generacijo. Da bi mladim Evropejcem in Evropejkam omogočili, da oblikujejo odločitve v Evropski uniji, bom z veseljem organiziral letne mladinske dialoge, začeni s prvim v prvih stotih dneh po nastopu službe.

Vse življenje sem si neutrudno prizadeval za korist splošnega interesa. Kot vodja parlamentarne skupine se nikoli nisem izogibal svojim odgovornostim. Za takšno vlogo sta bistvenega pomena doslednost in neodvisnost. V Evropskem parlamentu nikoli nisem okleval pri zagovarjanju specifičnega stališča svoje stranke in matične države, kadar sem vedel, da je to v splošnem evropskem interesu. To zlasti velja za direktivo EU o boju proti nasilju nad ženskami. Prepričani ste lahko tudi, da sem se vedno ravnal, se ravnam in se bom vedno ravnal po najvišjih etičnih standardih ob polnem spoštovanju Pogodb EU in kodeksa ravnanja.

Moja poklicna pot se je začela z Evropo. Moja prva zavezanost volivcem in volivkam je bila, da služim naši Uniji. Moje vladne naloge so vključevale spodbujanje evropske enotnosti. Če potrdite moje imenovanje za evropskega komisarja, bom zvest ne le prisegi, da bom branil evropsko enotnost in njena temeljna načela, temveč tudi svoji iskreni življenjski zavezanosti.

2. Upravljanje resorja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Ali se lahko zavežete, da boste Parlament ustrezno obveščali o svojem delovanju in delovanju svojih oddelkov? V kakšnem smislu se čutite odgovorni Evropskemu parlamentu?

Kaj ste še posebej pripravljeni obljubiti v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu, tako na sejah odborov kot na plenarnem zasedanju, preglednostjo, sodelovanjem in učinkovito nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljeni Parlamentu pravočasno posredovati enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Bil sem član Evropskega parlamenta in spoštovanje, ki ga imam do te institucije ter njegovih članic in članov, ni nikoli usahnilo. Zavežem se, da bom ohranil ta posebni odnos z Evropskim parlamentom, ki je temelj evropske demokracije, osnovan na medsebojnem zaupanju.

Svojo legitimnost pridobimo z vašim glasom. Čeprav naša imena predlagata Svet in predsednica Komisije, ne moremo prevzeti funkcije brez soglasja Evropskega parlamenta. To je ključnega pomena za zagotovitev, da politične usmeritve, na katerih temeljijo naše politike, izpolnjujejo želje večine državljanek in državljanov, izražene na evropskih volitvah.

Če potrdite moje imenovanje, bom prevzel naslednje zaveze glede načina dela in sodelovanja med mojimi službami, kabinetom in funkcijo ter Evropskim parlamentom:

– Zavežem se, da bom zagotovil ustrezno nadaljnje ukrepanje v zvezi z vašimi poročili in resolucijami o vprašanjih, povezanih z mojim resorjem. Tako kot predsednica Komisije se bom še naprej zavzemal za večjo vlogo Parlamenta pri pripravi in oblikovanju nove zakonodaje. Resnično verjamem, da je to predpogoj za dober, učinkovit in zaupanja vreden evropski postopek odločanja.

– Zavežem se, da bom dejavno in redno navzoč na sejah odborov, plenarnih zasedanjih in tristranskih pogajanjih ter da se bom na povabilo srečal z vašimi skupinami. Menim, da mora biti Komisija pri vseh teh srečanjih čim bolj zastopana na politični ravni.

– Zavežem se, da bom vzpostavil in vzdrževal neposreden komunikacijski kanal s člani ustreznih odborov na vseh stopnjah postopka odločanja. Moje službe in moja ekipa bodo med celotnim mandatom zlahka dostopne na podlagi dvosmernega pretoka informacij.

– Zavezujem se, da bom poročevalce, poročevalce v senci ali vodilne člane na posameznih področjih povabil na delovne seje, da bi obravnavali upravičene pomisleke in zamisli, ki izhajajo neposredno iz njihovega parlamentarnega dela in volilnega okrožja.

– Zavezujem se, da bom Parlamentu in Svetu enakovredno posredoval informacije in relevantne dokumente. To ni le vprašanje spoštovanja obeh zakonodajalcev, temveč obveznost v skladu z našim okvirnim sporazumom.

Vse te zaveze se nanašajo na demokratično odgovornost. Evropskemu parlamentu ter državljanom in državljanom, ki jih zastopa, smo dolžni spoštovanje in smo jim odgovorni. Samo skupaj lahko v Evropi dosežemo napredek.

V skladu s političnimi usmeritvami, ki jih je predstavila predsednica ter jih je podprla večina članic in članov Parlamenta, se veselim opredelitve skladnosti resorja, ki mi ga je predsednica zaupala, in pomena naših prednostnih nalog na predstavitvi. Veselim se tudi vaših pričakovanj, zamisli in pomislekov.

Moja poslanica je edinstvena priložnost za celovito industrijsko strategijo, ki bi zajemala vse od mikro- do makroekonomije, od notranjega trga do zunanje razsežnosti, od sektorjev višje do sektorjev nižje v prodajni verigi in od javnih do zasebnih naložb. Če bom potrjen kot komisar, bom vse te instrumente konkurenčnosti uporabil za blaginjo ljudi, seveda v popolni kolegialnosti z ostalimi komisarji in komisarkami ter ob polnem sodelovanju z vami.

Če boste potrdili moje imenovanje, se bom tudi zavezal, da bom Parlamentu redno poročal o napredku zastavljenega poslanstva. Menim, da je že od začetka zelo pomembno določiti jasne cilje in objektivne kazalnike, na podlagi katerih boste lahko ocenili moje rezultate in naša skupna prizadevanja.

Vprašanja Odbora za ekonomske in monetarne zadeve

Unija kapitalskih trgov

3. Katere so glavne ovire in katere prednostne naloge bi določili za razvoj unije kapitalskih trgov/trga zasebnih prihrankov in naložb, da bi spodbudili zasebno in javno financiranje za naložbe v hitro rastoče projekte in da bi kapitalski trgi vlagali v inovacije? Kako boste poskrbeli, da prizadevanja za povečanje konkurenčnosti finančnega sektorja EU ne bodo ogrozila finančne stabilnosti ali povzročila pretiranega prevzemanja tveganj? Kakšna je po vašem mnenju vloga listinjenja v tem delovnem programu?

Prihodnja Komisija naj bi bila Komisija naložb in ponovno izvoljena predsednica von der Leyen je v svojih političnih usmeritvah napovedala razvoj „unije prihrankov in naložb“, ki bo ključna za zapolnitev naložbenih vrzeli. Za spodbujanje zasebnega in javnega financiranja za posodobitev našega gospodarstva in industrije so potrebni dobro delujoči in razviti finančni trgi, po potrebi združeni in usklajeni s ciljno usmerjenimi ukrepi za absorpcijo javnega tveganja.

Prvič, financiranje državljanov in državljanek mora biti v središču unije prihrankov in naložb. Državljanje in državljanke veliko prihranijo, vendar svoje premoženje ohranjajo predvsem v obliki bančnih depozitov in stanovanj, s čimer ne prispevajo k produktivnim naložbam toliko, kot bi lahko. Njihovo udeležbo na kapitalskih trgih pogosto ogroža vrsta medsebojno povezanih dejavnikov: visoke pristojbine in stroški svetovanja, šibka konkurenca pri distribuciji finančnih produktov zaradi razdrobljenosti trga, nizke ravni finančne pismenosti in zaupanja v finančne posrednike.

Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za finančne storitve ter unijo prihrankov in naložb ter drugimi člani in članicami kolegija, da bi našli načine za spodbujanje državljanov in državljanek, da izkoristijo več svojih prihrankov. Razviti moramo nove varčevalne in naložbene produkte na evropski ravni, da bi naložbe usmerili v realno gospodarstvo. To bi bilo dobro za evropska podjetja, saj bi jim zagotovilo kapital, potreben za konkurenčnost, inovacije ter zeleni, digitalni in socialni prehod. Dobro bi bilo tudi za evropske državljanke in državljanje, saj bi jim zagotovili priložnost, da prispevajo k financiranju evropskega gospodarstva, pod pogojem, da so ustrezno zaščiteni in imajo dostojno donosnost svojih naložb.

Drugič, evropska inovativna podjetja nimajo dostopa do dovolj tveganega kapitala, da bi lahko rasla in se širila znotraj EU. To je ena od glavnih ovir za konkurenčnost EU. Izboljšanje razpoložljivosti tveganega kapitala je zato pomemben cilj. Če bom potrjen, bomo skupaj s komisarjem oziroma komisarko za finančne storitve ter unijo prihrankov in naložb ter drugimi člani in članicami kolegija preučili načine, kako privabiti več institucionalnih

vlagatelj, bolje izkoristiti instrumente javnega financiranja, ozaveščati in olajšati izmenjave najboljših praks ter pregledati davčne in pravne okvire, da se odpravijo obstoječe ovire in nadgradijo uspešne nacionalne sheme. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti preostalim oviram za povečanje investicijskih skladov, ki lahko podprejo potrebe inovativnih podjetij po financiranju.

Tretjič, kapitalski trgi EU ne morejo konkurirati na mednarodni ravni in ne morejo imeti koristi od obsega enotnega trga, saj so preveč razdrobljeni. Vlagatelji iz EU imajo bolj omejene možnosti za naložbe in kadar se odločijo za naložbe, so stroški višji, donos pa nižji kot drugje. Hkrati EU brez razširjenih trgov ne more slediti potrebam po financiranju zelenega in digitalnega prehoda. Pomembno je opredeliti ovire za povezovanje in poglobljanje likvidnosti evropskih trgov ter si še naprej prizadevati za njihovo odpravo, pa tudi zagotoviti, da lahko evropske finančne institucije delujejo pod enakimi konkurenčnimi pogoji na svetovni ravni, pri čemer se mednarodno dogovorjeni standardi dosledno uporabljajo v Evropi in drugih jurisdikcijah. Tesneje povezani finančni trgi bi okrepili tudi mednarodno vlogo eura. Če bom potrjen, bom podprl prizadevanja za reševanje nerešenih izzivov, ki ovirajo celoten potencial evropskih kapitalskih trgov v skladu z akcijskim načrtom za unijo kapitalskih trgov.

Nenazadnje, razlike v nadzoru nad upravljavci finančnega trga lahko povečajo stroške poslovanja med državami članicami. Številne od teh razlik lahko škodujejo tudi vlagateljem, ki morda ne bodo deležni enake ravni zaščite v vseh državah članicah. Izboljšan nadzorni sistem na ravni EU je lahko ključno gonilo za doseganje celotnega potenciala naših kapitalskih trgov z zmanjšanjem neučinkovitosti, uresničevanjem ekonomije obsega in ustvarjanjem zaupanja v delovanje trgov. To bi bilo ključno za zmanjšanje regulativnega bremena. Nadzor je mogoče izboljšati na različne načine. Potrebna so dodatna posvetovanja in sodelovanje z vsemi deležniki o tem, kako okrepiti nadzorne ureditve v EU, tudi ob upoštevanju posebnosti različnih sektorjev in držav.

Menim, da ima lahko listinjenje, kadar je ustrezno strukturirano, dobro regulirano in nadzorovano, pozitivno vlogo za gospodarstvo kot orodje za privabljanje novih vlagateljev in kot orodje za obvladovanje tveganj, ki prenaša kreditno tveganje z bank na širok nabor institucionalnih vlagateljev iz EU in tretjih držav, ki bi imeli koristi od večje diverzifikacije izpostavljenosti. To lahko bankam omogoči, da zagotovijo več financiranja za realno gospodarstvo. Okvir za listinjenje iz leta 2019 in njegove poznejše spremembe so izboljšali preglednost in standardizacijo na trgu listinjenja, vendar trg v EU ostaja premalo razvit. Svet guvernerjev Evropske centralne banke in Evropski svet sta marca 2024 oz. aprila 2024 poudarila pomen oživitve trga listinjenja v EU. Dobro delujoča ureditev listinjenja bi morala biti sestavni del naše agende. Če bom potrjen, bo moje stališče o tem, ali in kako bi bilo treba posodobiti obstoječo ureditev, temeljilo na nadaljnjih izmenjavah z vami in rezultatih tekočega ciljno usmerjenega posvetovanja, vključno s tehničnimi nasveti evropskih nadzornih organov. V zvezi s tem bo zagotavljanje finančne stabilnosti vedno ostalo naš predpogoj.

Evropa potrebuje dobro delujoče in mednarodno vodilne banke, zavarovalnice, investicijske družbe in druge posrednike za financiranje inovacij, naložbe v zeleni, digitalni in socialni prehod ter povrnitev konkurenčnosti EU. Hkrati ne smemo pozabiti na pomen ohranjanja trdnega in zanesljivega bonitetnega okvira. Finančno krizo v letih 2007/2008 so povzročili preohlapni standardi, preveč omejen nadzor in premalo mednarodnega sodelovanja. Od takrat so regulativne in nadzorne reforme okrepile evropski finančni sistem, ki se zdaj lahko zanaša na dobro kapitalizirane finančne institucije in je v preteklih letih pokazal svojo odpornost. Graditi bi morali na teh trdnih temeljih, da bi zagotovili dolgoročno konkurenčnost evropske finančne industrije.

Kot je navedeno v političnih usmeritvah ponovno izvoljene predsednice von der Leyen, je treba pritegniti zasebni kapital in zmanjšati njegovo tveganje. Orodja za absorpcijo tveganj, kot so posojila, jamstva ali kapitalsko vlaganje, bi morala zasebnemu kapitalu olajšati podporo konkurenčnosti podjetij EU. Za več podrobnosti želim spoštovane poslance in poslanke napotiti na moje odgovore na vprašanje 5.

Usklajevalno orodje za konkurenčnost

4. Kateri bi morali biti glavni stebri nedavno predlaganega usklajevalnega okvira za konkurenčnost? Kako to vpliva na Evropski sklad za konkurenčnost?

Politične usmeritve ponovno izvoljene predsednice von der Leyen se sklicujejo na nov Evropski sklad za konkurenčnost v okviru našega predloga za nov in okrepljen proračun v naslednjem večletnem finančnem okviru. Kot sem poudaril v svoji poslanici, bo usklajevalno orodje za konkurenčnost razvito v povezavi s tem skladom za konkurenčnost, da bi bolje ciljno usmerjali in usklajevali naložbene politike ter tako ustvarili multiplikacijski

učinek. To odraža poziv iz poročila Maria Draghija k učinkovitejšemu usklajevanju politik konkurenčnosti, da bi izboljšali usklajenost prednostnih reform in naložb med EU in državami članicami.

Namen usklajevalnega orodja za konkurenčnost je okrepiti skladnost med cilji EU na področju konkurenčnosti in nacionalnimi politikami v državah članicah. Uskladiti jih moramo s skupnim sklopom strateških prednostnih nalog, tako da se lahko vzajemno krepijo. To bi zagotovilo večjo gotovost, predvidljivost in obsežnost na enotnem trgu, zmanjšalo razdrobljenost in pomagalo mobilizirati obsežne naložbe, potrebne za agendo EU za konkurenčnost.

Kar zadeva metodo, bom, če bo potrjen, sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za gospodarstvo in produktivnost, da bi zagotovil usklajevanje politik in da se bo evropski semester še naprej osredotočal na konkurenčnost naše Unije ter usklajeval našo gospodarsko in industrijsko politiko.

V zvezi z Evropskim skladom za konkurenčnost glejte moj odgovor na vprašanje 16.

Naložbe

5. Kako si predstavljate prihodnost programa InvestEU? Kako nameravate sodelovati z Evropsko investicijsko banko? Kako nameravate sprostiti zasebne naložbe, da bodo v podporo evropskemu gospodarstvu? Katera druga orodja bi uporabili, da bi odpravili nezadostno financiranje?

Naložbe, potrebne za konkurenčnost in varnost Evrope, so obsežne. Poročilo Maria Draghija ocenjuje, da je za doseganje naših ciljev zelenega in digitalnega prehoda ter kritje potreb po obrambnih izdatkih potrebnih približno 800 milijard EUR na leto. Glede na navedeno je v političnih usmeritvah ponovno izvoljene predsednice von der Leyen poudarjeno, da je treba čim bolj povečati javne naložbe ter pritegniti zasebni kapital in zmanjšati njegovo tveganje. Orodja za absorpcijo tveganj, kot so posojila, jamstva ali kapitalska vlaganja, bi morala zasebnemu kapitalu olajšati podporo konkurenčnosti industrije EU.

Program InvestEU je „največji instrument delitve tveganja, ki se trenutno uporablja“, in je uspešen. S programom InvestEU je bilo tri leta po njegovi vzpostavitvi mobiliziranih več kot 200 milijard EUR naložb, od katerih naj bi približno 2/3 izvirali iz zasebnih sredstev. To financiranje prispeva h ključnim prednostnim nalogam politike, kot so inovacije in infrastruktura za pospešitev zelenega in digitalnega prehoda ter podpora za MSP in socialne sektorje.

Če bom potrjen, si bom v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko in drugimi izvajalskimi partnerji prizadeval zagotoviti nadaljnje in dosledno izvajanje programa InvestEU v celotnem preostalem programskem obdobju. Za to bo potrebna tudi uporaba obstoječe prožnosti. To je zlasti pomembno za finančne produkte, po katerih je veliko povpraševanja, zlasti za podporo trajnostnim in digitalnim MSP, socialnim sektorjem ter čistim, digitalnim in biološkim tehnologijam.

Prednost programa InvestEU izhaja tudi iz njegove odprte strukture, ki je ustvarila vseunijski ekosistem javnih finančnih institucij, ki združuje moči za doseganje ciljev politike EU. Evropski investicijski banki (EIB) se kot glavni partnerici pridružujejo druge multilateralne banke, kot so EBRD, Nordijska investicijska banka, Razvojna banka Sveta Evrope in razvojne banke držav članic.

Poleg tega bom, če bom potrjen, gradil na pozitivnih izkušnjah programa InvestEU in ga razširil z namenom ustvarjanja še več sinergij med javnim in zasebnim financiranjem. Skupina EIB, ki jo sestavljata Evropska investicijska banka in Evropski investicijski sklad (EIS), je dolgoletna partnerica Komisije in prispeva k izvajanju naših programov v EU in zunaj nje. S komisarjem oziroma komisarko za gospodarstvo in produktivnost bova zagotovila, da bo imel slednji še naprej strateško vlogo pri podpiranju naložb po vsej EU in s tem prispeval h gospodarski rasti, inovacijam, konkurenčnosti, razogljičenju, digitalizaciji, pravičnemu prehodu in koheziji. Prav tako bi lahko spodbudili EIB, naj prevzame še močnejšo vlogo, in sicer s prevzemanjem večjih tveganj za operacije, ki jih financira, ter podprli komisarja oziroma komisarko za gospodarstvo in produktivnost pri prizadevanjih za okrepitev vloge Evropskega investicijskega sklada pri povečanju financiranja za podjetja z velikim potencialom in hitro rastoča podjetja. EIB in EIS sta v dobrem položaju, da pomagata ustvariti ugodno naložbeno okolje ter spodbuditi javno in zasebno financiranje.

Priznati moramo tudi pomen spodbudnega regulativnega okvira. Če bom potrjen, bom sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za gospodarstvo in produktivnost ter izvajanje in poenostavitev, da bi našim finančnim partnerjem in podjetjem zagotovili manjše breme poročanja.

Pred nami je oblikovanje prihodnjega večletnega finančnega okvira in njegovih instrumentov. Najprej bomo morali razmisliti o tem, „kaj želimo financirati“, da bi ugotovili, „kako“ lahko najboljše uresničimo svoje cilje in dosežemo čim boljše rezultate na terenu, pri čemer se bomo oprli tudi na izkušnje, pridobljene v okviru programa InvestEU. Poenostavljeni mehanizmi za združevanje različnih finančnih orodij in svetovalne podpore za pripravo in uvedbo projektov lahko pomagajo pospešiti in izboljšati kakovost projektov. To bo omogočilo večji učinek našega financiranja.

Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, da bi se ti elementi upoštevali pri pripravi predloga naslednjega večletnega finančnega okvira za zagotovitev, da bo imel zelo močan steber za konkurenčnost.

Vprašanja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane

6. Kako bo čisti industrijski dogovor nadgradil in dopolnjeval zeleni dogovor? Katere ključne ukrepe nameravate predlagati v okviru čistega industrijskega dogovora, akta o krožnem gospodarstvu in svežnja za kemijsko industrijo, tudi v okviru poročila Maria Draghija o konkurenčnosti EU? Kako boste zagotovili skladnost in sinergije med pobudami? Kako bodo prispevale k okoljskim ciljem, vključno s strategijo za ničelno onesnaževanje? Kako nameravate pospešiti razogljičenje industrije ob hkratnem vlaganju, zagotavljanju svetovne konkurenčnosti EU in ohranjanju visokokakovostnih delovnih mest ter zmanjšanju nepotrebne upravne bremena? Katere ukrepe boste sprejeli za zagotovitev, da bo zakonodaja EU o čistem prehodu prilagojena malim in srednjim podjetjem? Katere ukrepe boste predlagali v aktu o pospeševanju razogljičenja industrije, da bi podprli evropske vodilne trge za razvoj, proizvodnjo in razširjanje čistih tehnologij v industriji, in katera finančna sredstva boste uporabili za uresničitev tega cilja? Katere posebne strategije nameravate izvajati, da bi pospešili postopke za izdajo dovoljenj za ključne projekte, da bi omogočili pravočasen napredek pri doseganju podnebnih ciljev, hkrati pa ohranili visoko raven varstva okolja? Katere ukrepe boste predlagali za vzpostavitev ravnovesja med zmanjšanjem odvisnosti od kritičnih surovin ter spodbujanjem evropske konkurenčnosti in krožnosti ter spoštovanjem visokih okoljskih standardov? Kako boste zagotovili, da bo novi akt o krožnem gospodarstvu vseboval dovolj konkretnih spodbud za zadostno povečanje povpraševanja na trgu po sekundarnih materialih in za vzpostavitev enotnega trga za odpadke?

Evropski zeleni dogovor je EU postavil na pot k podnebno nevtralnemu in z viri gospodarnemu gospodarstvu. V industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora so predlagani ukrepi za povečanje konkurenčnosti evropske neto ničelne industrije za pospešitev prehoda. Dogovor o čisti industriji bo nadaljeval to pot k hkratnemu razogljičenju in industrializaciji evropskega gospodarstva z večjo odpornostjo in večjo strateško avtonomijo.

Skupaj z izvršnim predsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod ter drugimi člani in članicami kolegija si bomo prizadevali za niz pobud za izboljšanje dovoljenj in dostopa do infrastrukture, dostopa do energije in surovin, dostopa do javnega in zasebnega financiranja ter dostopa do spretnosti in tehnologij. Pospešili bomo razogljičenje industrije s poenostavitvijo upravnih postopkov, razvojem vodilnih trgov trajnostnih in odpornih izdelkov, mobilizacijo zasebnega financiranja za prehod, izkoriščanjem partnerstev, krepitvijo našega enotnega trga in zagotavljanjem enakih konkurenčnih pogojev.

Dogovor o čisti industriji bo temeljil na tem, kar je bilo doseženo v zadnjem mandatu, in zagotovil, da bo izvajanje uspešno in učinkovito, ne da bi ustvarjal dodatno breme. Nadalje bo okreplil gospodarske razloge za razogljičenje in podprl industrijo pri njenih prizadevanjih za inovacije in širitev. V ta namen bi moral obravnavati vse razsežnosti teh gospodarskih razlogov, med drugim tudi notranje in zunanje trge, javno in zasebno financiranje, socialne in industrijske politike ter finančne in zakonodajne instrumente. Nobenega od njih ni mogoče obravnavati ločeno. Da bi omogočili pravično in učinkovito preobrazbo, je potrebna doslednost, industrijska politika pa mora biti povsem integrirana. Poleg horizontalnih ukrepov bi bilo treba obravnavati tudi več sektorjev, ki jih navajate.

Prvič, akt o krožnem gospodarstvu bo ključni del dogovora o čisti industriji in da bi ga uresničili, bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo. Cilj je preiti z linearnega pristopa na pristop celotnega življenjskega kroga za izdelke in materiale. Tako se bosta povečala ponudba sekundarnih surovin in povpraševanje po njih ter vzpostavil enotni trg za odpadke,

na primer z uskladitvijo meril za prenehanje statusa odpadka. Cena sekundarnih surovin je pogosto višja od cene neobdelanih materialov, pri čemer prvi pogosto trpijo zaradi informacijske asimetrije v celotni vrednostni verigi ter omejenega notranjega trga za odstranjevanje in recikliranje. Z aktom o krožnem gospodarstvu si bomo zato prizadevali ustvariti spodbude za uporabo sekundarnih surovin z odpravo tega nedelovanja trga.

Potencial vidimo v treh gradnikih, in sicer v praktičnem izvajanju celovite zakonodaje, sprejete v zadnjem mandatu, v izkoriščanju enotnega trga, na primer da se proizvajalcem sekundarnih surovin omogoči prodaja njihovih proizvodov po vsej EU, ter v krepitvi ekonomije krožnega prehoda in spodbujanju krožnih izdelkov in poslovnih modelov. Uspešno smo ločili gospodarsko rast od emisij, na enak način pa lahko rast ločimo od porabe virov. S tem bomo povečali našo konkurenčnost in gospodarsko uspešnost, hkrati pa zmanjšali svoj okoljski odtis, odvisnost od primarnih virov ter vpliv na biotsko raznovrstnost in onesnaževanje.

Drugič, akt o kritičnih surovinah bo še naprej osrednjega pomena. Za povečanje evropske konkurenčnosti je potreben varen in trajnosten dostop do surovin. To vključuje povečanje evropskega pridobivanja in prečiščevanja surovin na celini, kjer imamo veliko sredstev z visokimi okoljskimi standardi ter najbolj inovativna podjetja in tehnologije. Pomeni tudi spodbujanje recikliranja primarnih surovin, da bomo lahko zmanjšali svoje potrebe po uvozu in hkrati zmanjšali svoj okoljski odtis. V aktu o krožnem gospodarstvu bodo predlagani ukrepi na strani ponudbe in povpraševanja za sekundarne surovine, kot so učinkovitejši pristopi k razširjeni odgovornosti proizvajalca, merila za prenehanje statusa odpadkov, vsebnost recikliranih materialov in merila za javna naročila, povezana s trajnostnostjo.

Tretjič, kot ključni element dogovora o čisti industriji bom s komisarjem oziroma komisarko za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast sodeloval pri aktu o pospeševanju razogljichenja industrije v podporo evropskim vodilnim trgov za razvoj, proizvodnjo in razširjanje čistih tehnologij v industriji ter bom pospešil postopke načrtovanja, javnih razpisov in izdaje dovoljenj, zlasti za energetsko intenzivne sektorje. Pomoč industriji EU pri razogljichenju s tehnološko nevtralnim pristopom bo zagotovila tudi njeno dolgoročno konkurenčnost in ohranila visokokakovostna delovna mesta.

Predvidljivost in hitrost sta bistveni za spodbujanje naložb v industrijske projekte. V ta namen bo akt o pospeševanju razogljichenja olajšal ukrepe za izdajo dovoljenj na podlagi modela akta o neto ničelni industriji in akta o kritičnih surovinah. Zaradi teh aktov bodo strateški projekti deležni racionaliziranih postopkov za izdajo dovoljenj in „prednostnega statusa“ na nacionalni ravni, ne da bi pri tem oslabilili okoljske, socialne in upravljalne standarde. Za razvoj tega novega okvira nameravam tesno sodelovati z državami članicami ter podpreti nacionalne in lokalne uprave z ustreznimi orodji. Akt o pospeševanju razogljichenja industrije bi moral naložbe usmerjati tudi tja, kjer so najbolj potrebne.

Seveda imajo MSP ključno vlogo v gospodarstvu in trajnostnem prehodu. Nadaljeval bom izvajanje svežnja pomoči za MSP, vključno s filtrom za MSP, da bi pomagal opredeliti predloge, ki so posebej pomembni za MSP v zgodnjih fazah oblikovanja politik in blažilnih ukrepov za posamezne pobude. Uporabili bomo tudi novo preverjanje MSP, kot je podrobneje opisano v mojem odgovoru na vprašanje 11.

V dogovor o čisti industriji bodo vključene številne druge pobude, kot je akcijski načrt za dostopne cene energije. Najpomembneje je, da bi moral dogovor o čisti industriji ustvariti prave pogoje, ne le za pomoč evropskim podjetjem, da postanejo konkurenčnejša na svetovnem prizorišču, temveč tudi za zagotavljanje, da imajo državljani in državljanke več koristi od prehoda na lokalni ravni.

Če bom potrjen, bom pri teh pobudah sodeloval z vami. Potekala bodo tudi ustrezna posvetovanja z zainteresiranimi stranmi in nacionalnimi organi. Prav tako vam lahko zagotovim, da bom v celotnem mandatu še naprej sledil vodilnemu načelu poštenega in pravičnega prehoda, tako v geografskem kot socialnem smislu.

7. Kako boste poskrbeli za učinkovito, popolno in pravočasno izvajanje mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, obenem pa preprečili nepotrebno birokracijo in dvojno zaščito? Katere ukrepe boste predlagali za odpravo morebitnih vrzeli v zgornjem in spodnjem delu verige ter za razširitev področja uporabe mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v skladu z uredbo, ob hkratnem preprečevanju selitve virov CO₂ vzdolž vrednostne verige in ob upoštevanju položaja najmanj razvitih držav?

Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) je zelo pomemben instrument za podnebje. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za podnebje, ogljično nevtralnost in

čisto rast za zagotovitev celovitega in pravočasnega izvajanja tega mehanizma, pri čemer bo posebna pozornost namenjena zmanjševanju tveganj izogibanja ukrepom in upravnega bremena, zlasti za MSP.

Mehanizem CBAM bo imel finančne posledice od 1. januarja 2026 naprej. V tekoči prehodni fazi, ki se je začela oktobra 2023, je Komisija uvoznikom in izvoznikom ter pristojnim nacionalnim organom zagotovila podporo in smernice.

Če prisluhnemo deležnikom, vključno s podjetji in nacionalnimi upravami, tudi v okviru dialogov o izvajanju, ter partnerjem iz tretjih držav in članom podnebnega kluba, ustanovljenega na srečanju skupine G7, lahko zagotovimo, da bodo izvedbeni ukrepi čim bolj uspešni in učinkoviti.

Komisija bo za prilagoditve črpala tudi iz izkušenj iz sedanjega prehodnega obdobja, zlasti v smislu poenostavitve. V ta namen bomo do konca leta 2025 Evropskemu parlamentu in Svetu predložili poročilo o pregledu.

Poročilo bo zajemalo vse premisleke iz klavzule o pregledu uredbe in bo vključevalo oceno morebitnih razširitev področja uporabe CBAM, vključno s posrednimi emisijami, upravljanja CBAM in mednarodnega učinka uredbe na države v razvoju, zlasti najmanj razvite države.

Uredba določa možnost razširitve področja uporabe CBAM na drugo blago, pri katerem obstaja tveganje selitve virov CO₂, v okviru EU ETS, zlasti organske kemikalije in polimere, emisije iz prevoza blaga in prevoznih storitev ter druge vhodne materiale, t. i. predhodne sestavine. Kot zahteva uredba o CBAM, bomo preučili možnosti za vključitev proizvodov nižje v vrednostni verigi sedanjega blaga v okviru CBAM. To bo morda potrebno, da se prepreči, da bi se selitev virov CO₂ potisnila nižje po vrednostni verigi, in da se v celoti izkoristi potencial CBAM za varstvo podnebja. Vendar mora morebitna razširitev CBAM temeljiti na jasnih merilih in biti sorazmerna s cilji mehanizma. Poleg tega bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast stalno ocenjeval, kako obravnavati morebitno izogibanje CBAM, pri katerem ima carina ključno vlogo.

Kot sta zahtevala sozakonodajalca, bo Komisija ocenila tudi tveganje selitve virov CO₂ za blago, za katero se uporablja CBAM ter ki je proizvedeno v EU in se izvažata v tretje države, zlasti tiste, ki ne uporabljajo EU ETS ali podobnega mehanizma za oblikovanje cen ogljika.

CBAM ne izvzema najmanj razvitih držav, saj bi to spodbudilo selitev bolj onesnažujočih industrijskih panog v te države, namesto da bi spodbujalo razogljčenje. Študije Komisije kažejo, da je izvoz iz najmanj razvitih držav v EU v sektorjih, ki jih zajema CBAM, omejen. Vendar lahko za nekatere najmanj razvite države izvoz v EU zagotovi pomembne devizne prihodke in predstavlja znaten delež njihovega bruto nacionalnega dohodka. Skupaj z drugimi komisarji in komisarkami bom zagotovil, da bo Komisija še naprej tesno sodelovala s temi državami ter jih podpirala pri prilagajanju in pripravi v prehodnem obdobju mehanizma CBAM.

8. Katere so vaše prednostne naloge za prihodnji sveženj za kemijsko industrijo? Kako boste dosegli prehod na varne in krožne zelene kemikalije z manjšo porabo vode in energije, obenem pa vlagateljem zagotovili dolgoročno predvidljivost za trajnostne inovacije? Kdaj boste predstavili predlog za spremembo uredbe REACH, ki bo zagotovila poenostavitev, hkrati pa boljše varovanje zdravja in okolja ter konkurenčno industrijo? Kakšen je vaš načrt o per- in polifluoroalkilnih snoveh, da bi čim bolj zmanjšali izpostavljenost ljudi in okolja tem snovem, obenem pa zagotovili jasen in izvedljiv okvir za industrijo z upoštevanjem bistvene uporabe teh snovi?

Sveženj za kemijsko industrijo, določen v političnih usmeritvah, bo ključnega pomena za zagotavljanje varovanja zdravja ljudi in okolja ter za konkurenčno industrijo EU. Na podlagi večletnih izkušenj z izvajanjem uredbe REACH in zakonodaje o kemikalijah je jasno, da mora EU pospešiti in zmanjšati birokracijo ter podjetjem in potrošnikom zagotoviti jasnost in gotovost. S svežnjem si bomo prizadevali za vzpostavitev učinkovitejšega regulativnega okvira, ki bo hitreje ukrepal pri odstranjevanju škodljivih snovi s trga, hkrati pa bo vodilnim evropskim kemijskim podjetjem na svetu zagotovil večjo dolgoročno varnost naložb.

EU je lahko ponosna na najnaprednejši regulativni okvir za kemikalije na svetu, vendar je treba nekatere vidike pregledati. Glede na tveganje, ki ga predstavljajo nekatere kemikalije, in gospodarske izzive, s katerimi se sooča kemijska industrija, je potreben prenovljen in celosten pristop, da se spodbudi zeleni prehod in doseže trajnostna konkurenčnost. Zato bom, če bom potrjen, s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo sodeloval pri določitvi štirih prednostnih nalog za prihodnji sveženj za kemijsko industrijo:

(1) Inovativne, trajnostne in varne dobavne verige: EU mora odločno podpirati močno in odporno kemijsko industrijo, ki je ključna za ustvarjanje rasti in blaginje v EU. Vzpostaviti je treba omogočiten okvir za naložbe, ki bodo spodbudile prehod na nove zelene in digitalne rešitve, vključno s čistimi viri energije in trajnostnim ogljikom kot surovino, pa tudi z varnimi, krožnimi in trajnostnimi kemikalijami. Za to bodo potrebni jasni signali in dolgoročna predvidljivost za vlagatelje, to pa je mogoče doseči s spodbujanjem bolj sodelovalnega pristopa med javnimi organi in industrijo. Nadomestitev škodljivih kemikalij bi bilo treba še naprej podpirati z inovacijami in prenosom znanja pri prehodu industrije na varnejše alternative. Ker so kemikalije v središču številnih dobavnih verig, ki so ključne za prehod, se moramo izogibati ustvarjanju novih odvisnosti.

(2) Poenostavljena in racionalizirana zakonodaja: Uredba REACH je z registracijo in evalvacijo znatno prispevala k izboljšanju znanja o kemikalijah, z avtorizacijami in omejitvami pa k obravnavanju tveganja, ki ga predstavljajo nekatere kemikalije. Vendar se je izkazala tudi za preveč obremenjujočo za industrijo, zlasti za MSP. Zakonodajni predlog za revizijo uredbe REACH leta 2025, pripravljen skupaj s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo, bi uredbo REACH uskladil s prednostnimi nalogami poenostavitve, zmanjšanja bremena in konkurenčnosti ter omogočil bistvena dodatna posvetovanja s Parlamentom in vsemi ustreznimi deležniki.

Cilj revizije uredbe REACH bi morala biti posodobitev regulativnega okvira, da bi povečali trajnostno konkurenčnost in varnost v EU, ne da bi pri tem ogrozili varovanje zdravja ljudi in okolja. Za poenostavitev bo pregledan dvojni sistem avtorizacij in omejitev, da bi se znatno zmanjšala potreba po posameznih avtorizacijah. Z utemeljitvijo našega pristopa predvsem na širših omejitvah bi lahko odločitve sprejemali hitreje in bolj pregledno, ne da bi ogrozili visoke ravni varovanja našega zdravja in okolja.

Poleg tega bodo MSP podprta z digitalizacijo. Okrepljeno izvrševanje bo zagotovilo enake konkurenčne pogoje, tudi za spletno prodajo, da se ohrani konkurenčni položaj podjetij EU, ki izpolnjujejo zahteve, prav tako pa bo zagotovilo, da uvoženi izdelki izpolnjujejo vse ustrezne standarde. Izboljšave zahtev po informacijah, na primer o endokrinih motilcih, bodo odpravile informacijske vrzeli in izboljšale nadzor tveganja. Spodbujale se bodo preskusne metode, ki ne vključujejo živali, testi na živalih pa se bodo čim bolj omejili. Poleg tega bo izvajanje nedavno sprejetih sprememb direktive o industrijskih emisijah omogočilo precej učinkovitejšo in bolj krožno rabo vode v kemijski industriji ter zmanjšalo škodljivo odvajanje v vodo.

Nenazadnje, za dopolnitev revizije uredbe REACH in predhodnih pobud, ki jih je predlagala Komisija, kot je „ena snov, ena ocena“, bo zakonodajni predlog za osnovno uredbo za Evropsko agencijo za kemikalije okreplil upravljanje Agencije, pospešil njene postopke in povečal njeno finančno vzdržnost, kar je nujno.

(3) Skladnost politik: Evropska kemijska industrija se sooča z vse večjim številom regulativnih zahtev, ki so same po sebi upravičene, vendar lahko povzročijo nedoslednosti in podvajanje pri različnih zakonodajnih aktih. Potrebujemo boljše usklajevanje na ravni EU in nacionalni ravni ter celovitejši pristop, da kumulativno breme ne bi oviralo konkurenčnosti in inovacijskega potenciala EU. Zato bi skupaj s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo odločno spodbujal in olajševal zgodnje razprave med organi EU in nacionalnimi organi o skupnih prednostnih nalogah in najustreznejših ukrepih politike za kemikalije, da bi se zagotovila uskladitev med uredbo REACH in drugimi zakonodajnimi akti. Takšno usklajevanje bi koristilo tudi zdravju in okolju.

(4) Jasnost glede per- in polifluoroalkilnih snovi (PFAS): Kot sem navedel v poslanici, se zavežujem, da bom, če bom potrjen, skupaj s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo pravočasno pojasnil postopek za omejitev PFAS v skladu z uredbo REACH. Tem kemikalijam je treba nameniti posebno pozornost glede na veliko število primerov onesaženja tal in vode, vključno s pitno vodo. Komisija je v ta namen že sprejela pomembne ukrepe za nadzor tveganj zaradi PFAS, in sicer z omejitvami potrošniških uporab in drugimi ukrepi v skladu z uredbo REACH ter strožjimi omejitvami za PFAS v pitni vodi in nadzorom površinskih in podzemnih voda. Prizadeval si bom za čim hitrejši napredek pri končni odločitvi o sedanji pobudi več držav članic za omejitev PFAS za varovanje zdravja naših državljanek in državljanov ter okolja, hkrati pa bom zaradi jasnosti in predvidljivosti že zagotovil nekatere osnovne usmeritve. Prizadeval si bom za prepoved potrošniške uporabe PFAS, npr. v kozmetiki, materialih, namenjenih za stik z živili, in oblačilih za uporabo na prostem.

Kadar ustrezne alternative glede funkcionalnosti in varnosti niso na voljo, bom podprl nadaljnjo uporabo PFAS v industriji, zlasti kritične aplikacije, pod strogo nadzorovanimi pogoji, dokler se ne najdejo sprejemljivi nadomestki, skupaj s strogimi pravili o emisijah in odstranjevanju, da se omeji njihovo sproščanje v okolje, ter jasnimi spodbudami za inovacije in razvoj trajnostnih nadomestkov. Kritičnost nekaterih industrijskih sektorjev za našo

družbo je bila priznana v sporočilu Komisije o bistveni uporabi iz aprila 2024, PFAS pa se pogosto uporabljajo v številnih industrijskih aplikacijah, ki so kritične, npr. v obrambnem oziroma polprevodniškem sektorju ali sektorju čistih tehnologij oziroma zdravstvenem sektorju.

Vprašanja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko

9. Kako vidite vaš resor onkraj vaše poslanice in kakšna bi bila vaša zapuščina? Katere zakonodajne predloge in druge pobude boste kolegiju komisarjev predlagali v sprejetje med naslednjimi petimi leti, zlasti v prvih 100 dneh? Kako boste poskrbeli, da bodo ti predlogi in izvajanje obstoječe zakonodaje povečali evropsko konkurenčnost? Ali nameravate te zakonodajne predloge osnovati na namenskih ocenah učinka? Kakšni so vaši načrti, zlasti za čisti industrijski dogovor, evropski načrt za blaginjo, akt o pospeševanju razogljichenja industrije, Evropski sklad za konkurenčnost in akt o krožnem gospodarstvu? Kolikšna finančna sredstva bi bilo po vašem mnenju treba dodeliti tem pobudam? Kako boste financirali predvsem Evropski sklad za konkurenčnost brez poseganja v obstoječe obveznosti do drugih politik EU? Kakšna bi morala biti po vašem mnenju ekonomska logika in financiranje industrije v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost? Kako menite, da so te pobude povezane z aktom o neto ničelni industriji, evropskim aktom o kritičnih surovinah, platformo za strateške tehnologije za Evropo in ciljem zmanjšanja emisij za leto 2040? Kako nameravate obravnavati socialno razsežnost teh pobud? Kako boste v tem kontekstu obravnavali tudi stroške energije in energijsko učinkovitost, uporabo obnovljivih virov energije in druge vire energije? Kakšna je vaša vizija za usklajevalno orodje za konkurenčnost in kako naj deluje, da bi vam omogočilo izpolnjevanje nalog, določenih v poslanici?

Evropa ima močno proizvodno bazo in močan položaj na svetovnih trgih. Avtomobilski, kemijski in farmacevtski sektorji so področja odličnosti, vendar se soočajo z močno svetovno konkurenco. EU tvega, da bo zaostajala na področjih digitalnih in čistih inovacij ter konkurenčnosti energetske intenzivnih sektorjev. Ker so cene energije v Evropi bistveno višje kot v drugih gospodarstvih. Ker je Evropa uspešna v inovacijah, vendar manj uspešna pri širitvi in uvajanju inovativnih izdelkov na trg. Ker sedanje geopolitične razmere povečujejo tveganja, povezana s strateškimi odvisnostmi. Vse to so razlogi, da se ponovno osredotočimo na vrh evropske agende naše industrijske strategije.

Moje poslanstvo sta konkurenčnost kot sredstvo in blaginja kot cilj. Naša želja je, da ob koncu tega mandata vzpostavimo prave pogoje za rast evropskih podjetij in izkoriščanje nove dinamike, ki lahko podpre blaginjo sedanjih in prihodnjih generacij. Trdno sem prepričan, da je razogljichenje mogoče spremeniti v vir rasti in delovnih mest. Prav tako menim, da mora EU za uspeh ukrepati skupaj in ne kot 27 ločenih držav članic. Da bi dosegli ta cilj, bom posebno pozornost namenil zagotavljanju skladnosti med vsemi našimi politikami, hkrati pa bom sprejel prilagojene pobude v strateških sektorjih.

V zvezi s tem bo usmeritev poti določena v dogovoru o čisti industriji, ki ga bom, če bo potrjen, v prvih 100 dneh mandata predstavil skupaj z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod ter komisarjem oziroma komisarko za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast. To bo ključni del širšega evropskega načrta za blaginjo, določenega v političnih usmeritvah ponovno izvoljene predsednice von der Leyen. Kot sem podrobneje navedel v odgovoru na vprašanje 6, bodo v dogovoru o čisti industriji določeni ukrepi za razogljichenje industrije za naslednja leta, med drugim v zmanjšanjem birokracije, zagotavljanjem dostopa do cenovno dostopne energije in surovin, ustvarjanjem povpraševanja in vodilnih trgov, mobilizacijo nadaljnjih zasebnih naložb in obravnavanjem nepoštenih trgovinskih praks. Kot tak bo dogovor prek konkurenčnejše industrije ključni dejavnik, ki bo Evropi omogočil doseganje podnebne nevtralnosti.

Boljše pravno urejanje in skrbno izvajanje bosta bistvenega pomena za učinkovit in poenostavljen regulativni okvir ter spodbudno poslovno okolje na enotnem trgu. Zavezan sem oblikovanju politik, ki temeljijo na dokazih in prispevajo h konkurenčnosti EU. Zakonodajo, ki je v moji pristojnosti, bom pregledal, da bi odpravili morebitna prekrivanja, zmanjšali breme in olajšali najboljšo uporabo digitalnih orodij.

Osredotočiti se moramo tudi na prednostne naloge naše industrijske politike, da bi zmanjšali tveganje in mobilizirali zasebne naložbe za naše skupne cilje. Kot sem podrobneje navedel v odgovorih na vprašanja 4 in 16, se bo to spodbujalo zlasti prek Evropskega sklada za konkurenčnost v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira. Trenutno so naložbe v Evropi preveč razdrobljene, EU pa ima veliko naložbeno vrzel, tudi za razširitev. Naslednji večletni finančni okvir je priložnost, da naša poraba postane bolj osredotočena, enostavnejša in učinkovitejša, z močnim stebrom za konkurenčnost. Okvir bi moral olajšati dostop evropskih podjetij do različnih možnosti financiranja. Če bom potrjen, bo razvoj Evropskega sklada za konkurenčnost ena mojih glavnih

prednostnih nalog, pri katerih bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, drugimi člani in članicami kolegija ter Parlamentom in Svetom.

Kot sem navedel v odgovoru na vprašanje 10, bo izvajanje akta o neto ničelni industriji in akta o kritičnih surovinah bistveno pri naših prizadevanjih za povečanje odpornosti in konkurenčnosti Evrope. Ta instrumenta obravnavata pomembne vidike industrijske konkurenčnosti, vključno z racionalizacijo izdajanja dovoljenj, dostopom do zanesljive oskrbe s surovinami in dostopom do trgov. Dobro se zavedam pomembnega dela, ki ga je v prejšnjem mandatu opravil Evropski parlament, zato si bom prizadeval za njuno hitro izvajanje in zagotovil, da bo dogovor o čisti industriji temeljil na njej in drugih povezanih pobudah, vključno s platformo za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP).

Kar zadeva evropska podnebna pravila, bo Komisija pod vodstvom komisarja oziroma komisarke za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast predlagala spremembo, da se vključi cilj 90-odstotnega neto zmanjšanja emisij za leto 2040.

Kot sem navedel v odgovoru na vprašanje 4, bo usklajevalno orodje za konkurenčnost spodbujalo usklajevanje prednostnih naložb v vseh državah članicah in na evropski ravni. Temeljiti bi moralo na delu, opravljenem z obstoječimi orodji, kot sta letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti ter evropski semester. Rezultati te uskladitve bi morali spodbuditi izbiro večdržavnih projektov, kot so pomembni projekti skupnega evropskega interesa, ki so v naši industrijski strategiji najpomembnejši.

Na splošno bodo resnični upravičenci teh prizadevanj Evropejci in Evropejke. Inovativna in konkurenčna podjetja neposredno in posredno zagotavljajo stabilna in visokokakovostna delovna mesta v vseh regijah. Gospodarska in industrijska rast državam članicam omogoča, da financirajo svoje socialne modele. Zeleni in čisti prehod izboljšuje njihovo zdravje in dobro počutje. To so ključni pogoji za blaginjo naše družbe in naše celine.

V skladu s tem bo imel dogovor o čisti industriji močno razsežnost znanj in spretnosti ter socialno razsežnost, pri čemer nobena oseba in noben kraj ne bosta prezrta. Potrebujemo pravičen in pošten prehod. Podpiral bom delo izvršne podpredsednice oziroma izvršnega podpredsednika za ljudi, spretnosti in pripravljenost pri razvoju Unije znanj in spretnosti, krepitvi izpopolnjevanja in poklicnega usposabljanja, prilagojenega industriji, ter vzajemnem priznavanju kvalifikacij. Socialnemu dialogu bom pripisal velik pomen. Poleg tega, da ustvarja večjo odgovornost za prehod in njegovo sprejemanje, so tudi odločitve, sprejete z zaposlenimi in njihovimi predstavniki, bolj trajnostne.

V zvezi s stroški energije in učinkovitostjo bo cilj dogovora o čisti industriji tudi reševanje tega izziva, in sicer z načrtom za cenovno dostopno energijo, ki ga pripravi komisar oziroma komisarka za energijo in stanovanjsko politiko. Prizadeval si bom zagotoviti, da bo znižal cene in emisije CO₂.

Poleg tega ni dvoma, da brez prehoda z uvoženih fosilnih goriv na čisto, konkurenčno in krožno gospodarstvo ne moremo doseči dolgoročne konkurenčnosti Evrope. In to se mora zgoditi čim prej.

10. Katere ukrepe načrtujete za učinkovito izvajanje evropskega akta o kritičnih surovinah in akta o neto ničelni industriji, da bi povečali evropsko konkurenčnost? Kateri bi morali biti naslednji koraki za dokončanje te zakonodaje v širšem obsegu evropske strateške avtonomije in zunaj njega? Kako nameravate še posebej okrepiti vrednostne verige, povezane z aktom o neto ničelni industriji, in spodbujati učinkovito rabo virov v okviru uredbe o kritičnih surovinah? Kaj boste naredili za oblikovanje vodilnih trgov za čisto tehnologijo? Katere druge ukrepe boste predlagali za sprostitev dolgoročnih naložb ter izboljšanje konkurenčnosti, odpornosti in avtonomije industrije EU, vključno z obrambnimi proizvodi, hkrati pa ohranjali evropski socialni model? Katere sektorske in horizontalne ukrepe načrtujete za podporo evropski industriji? Kakšna bodo vaša merila za opredelitev posebnih ranljivosti Evrope v nekaterih sektorjih in usmerjanje vaših ukrepov za zaščito evropske industrije pred zunanjo nelojalno konkurenco? Katere konkretne ukrepe bi bilo treba po vašem mnenju vključiti v akcijski načrt za jeklo in kovine? Katere sektorje in tehnologije bi bilo treba po vašem mnenju vključiti v nove pomembne projekte skupnega evropskega interesa in kako bi to pomagalo industrijski strategiji EU ter malim in srednjim podjetjem? Kako nameravate spremeniti pravila o javnem naročanju, da bi omogočili zanesljivost oskrbe in podprli uporabo evropskih proizvodov v nekaterih strateških sektorjih in tehnologijah v korist vseh držav članic? Katera merila boste uporabili za opredelitev teh sektorjev in tehnologij? Kako boste pripomogli k akcijskemu načrtu za avtomobilski sektor? Ali imate kakšne posebne načrte za per- in polifluoroalkilne snovi?

Akt o neto ničelni industriji in akt o kritičnih surovinah obravnavata pomembne vidike konkurenčnosti industrije, vključno z racionalizacijo izdajanja dovoljenj, dostopom do zanesljive oskrbe s surovinami, preusposabljanjem in izpopolnjevanjem evropske delovne sile ter dostopom do trgov. Če bom potrjen kot komisar, bom zagotovil, da bosta akta učinkovita, tako da bodo dogovorjeni roki za izdajo dovoljenj, da bo na podlagi akta o kritičnih surovinah v začetku leta 2025 izbran prvi sklop strateških projektov ter da bo javnim in zasebnim vlagateljem na voljo podpora, da se bodo ti projekti lahko začeli izvajati. Zagotovil bom tudi hitro sprejetje izvedbene zakonodaje, ki je potrebna, da lahko države članice začnejo uporabljati ambiciozna necenovna merila pri javnih naročilih in dražbah energije iz obnovljivih virov, kar je pomemben prvi korak pri oblikovanju vodilnih trgov za čiste tehnologije.

Nadzorovali bomo vzpostavitev platforme za kritične surovine ter jo opremili s sredstvi in viri za podporo skupni nabavi in upravljanju strateških zalog. Za spodbujanje krožnosti se bosta s celovitim izvajanjem ukrepov glede možnosti recikliranja in vsebnosti recikliranih materialov, vključenih v akt o kritičnih surovinah, zakonodajo o baterijah in zakonodajo o okoljsko primerni zasnovi, povečali razpoložljivost in uporaba sekundarnih surovin. Da bi dopolnili sliko, pa moramo ustvariti tudi pravi enotni trg za odpadke in sekundarne surovine. Kot sem navedel v odgovoru na vprašanje 6, bom sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo, da bi zagotovil, da bo akt o krožnem gospodarstvu dosegel prav to.

Da bi širše okrepili konkurenčnost, odpornost in odprto strateško avtonomijo, moramo vzpostaviti prave pogoje, da bodo naša podjetja lahko vlagala, se razogljčila in postala konkurenčnejša. V ta namen bom pripomogel k temu, da bo v prvih stotih dneh mandata predložen dogovor o čisti industriji, kot je navedeno v vprašanju 6.

Poleg tega bomo v skladu z mojo poslanico razvili horizontalno strategijo za poglobitev enotnega trga in odpravo ovir v pomoč podjetjem pri širitvi, kot je podrobneje navedeno v odgovoru na vprašanje 12, ter predlagali Evropski sklad za konkurenčnost, da bi zagotovili naložbe v strateške tehnologije in sektorje, kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 16.

Menim, da je opredelitev posebnih ranljivosti Evrope ključnega pomena za sprejemanje ukrepov politike. Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 15, bom posebno pozornost namenil spremljanju tveganj v dobavnih verigah in predvidevanju motenj, zlasti s poudarkom na obstoječih in potencialnih strateških odvisnosti, zlasti od ene države. Da bi zaščitili odpornost naših dobavnih verig, bomo prednostno obravnavali ocene tveganja v kritičnih ekosistemih, kot so energetske intenzivne industrije, zdravje, digitalna tehnologija in elektronika (kot so čipi, kvantno računalništvo, superračunalniki in umetna inteligenca), energija iz obnovljivih virov, električna vozila, letalska in vesoljska industrija ter obramba. Pri iskanju ustreznih rešitev bom gradil na našem pristopu h kritičnim surovinam.

Za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev na mednarodni ravni in učinkovito zaščito evropske industrije pred zunanjo neloyalno konkurenco bo treba uporabiti celoten nabor orodij trgovinske politike in politike konkurence, kot je sistematično izvrševanje instrumentov trgovinske zaščite, in jih po potrebi okrepiti na način, ki je skladen s pravili Svetovne trgovinske organizacije. Številni izdelki čistih tehnologij, ki prispevajo k doseganju ciljev zelenega dogovora EU, so že zajeti v ukrepih trgovinske zaščite, vključno z jeklenimi vetrnimi stolpi in električnimi kolesi ter nedavno baterijskimi električnimi vozili. Naša trgovinska politika mora biti usklajena z našo industrijsko politiko.

Kar zadeva sektorske ukrepe, bom na podlagi rezultatov dialogov o čistem prehodu in poti prehoda na področju kovin pripravil namenski akcijski načrt za jeklo in kovine, v katerem bodo določeni drzni ukrepi za obravnavanje najbolj perečih potreb in zagotovitev dolgoročne sposobnosti preživetja sektorja. Akcijski načrt bi moral obravnavati negativne učinke svetovne presežne zmogljivosti in visokih cen energije. Prav tako bi moral zagotoviti, da trgovinska politika dodatno prispeva k dolgoročni konkurenčnosti in razogljčenju industrije.

Vzporedno s tem bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za trajnostni promet in turizem pripravil trden akcijski načrt za avtomobilsko industrijo, ki na poti k električnim in avtonomnim vozilom doživlja korenito preobrazbo. Sooča se s številnimi težavami, vključno z visokimi proizvodnimi stroški, presežnimi zmogljivostmi v tretjih državah in zmanjševanjem povpraševanja. Storit moramo veliko več za reševanje teh izzivov, zagotavljanje nadaljnje podpore baterijam in celotni dobavni verigi ter vzpostavitev skladnega okvira za avtomobilsko industrijo, vključno z njeno digitalizacijo. To pomeni tudi posodobitev okvira za homologacijo motornih vozil, da se omogoči uvajanje avtonomnih vozil in izkoristi gospodarski potencial podatkov o vozilih.

Pomembni projekti skupnega evropskega interesa so se izkazali za katalizator za naložbe, saj so mobilizirali več kot 100 milijard EUR v strateških sektorjih, kot so mikroelektronika, baterije, vodik, računalništvo v oblaku in

zdravje. Moja prednostna naloga bo sodelovanje z državami članicami pri opredelitvi pravih tehnologij za prihodnje pomembne projekte skupnega evropskega interesa. Komisija je oktobra 2023 ustanovila skupni evropski forum, na katerem potekajo intenzivne razprave. Za kandidatke se je izkazalo več obetavnih tehnologij, kot so napredni materiali za čiste tehnologije, umetna inteligenca ali tehnologije jedrske energije. Skupaj z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod si bom prizadeval za pospešitev tega dela in pripravo novih predlogov pomembnih projektov skupnega evropskega interesa, razmislil pa bom tudi o tem, kako najbolje uporabiti proračun EU v podporo pomembnim projektom skupnega evropskega interesa v okviru prihodnjega Evropskega sklada za konkurenčnost. Z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod ter državami članicami bom tudi sodeloval, da bi omogočil hitro napoved in odobritev novih pomembnih projektov skupnega evropskega interesa.

Javna naročila bodo še en pomemben vzvod za oblikovanje vodilnih trgov na področju čistih in strateških tehnologij. Kot je podrobneje navedeno v vprašanju 14, nameravam pripraviti revizijo direktive o javnem naročanju, pri kateri bo prednost dana odpornosti v nekaterih strateških sektorjih in tehnologijah.

V zvezi s PFAS glejte odgovor na vprašanje 8, v katerem je pojasnjena omejitev teh snovi v skladu z uredbo REACH.

Pri prizadevanjih za izboljšanje industrijske konkurenčnosti in blaginje ne bom zanemarl širših družbenih in svetovnih ciljev. Če so ukrepi za konkurenčnost izvedeni pravilno, so lahko ključni dejavniki za podnebni prehod in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest.

11. Kako nameravate rešiti regulativna vprašanja, ki vplivajo na podjetja, predvsem na mala in srednja, tudi pri čezmejnem poslovanju? Kako nameravate zagotoviti, da bodo imela MSP koristi od načrta za strateško avtonomijo? Kakšne pravne posledice bo imela uvedba nove kategorije malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo na obstoječo in prihodnjo zakonodajo EU? Kakšna bodo merila za opredelitev malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo? Ali bo to ločena zavezujoča pravna opredelitev ali pa se bodo obstoječe pravne kategorije (npr. opredelitev MSP v EU) razširile na novo kategorijo? Kakšni so vaši konkretni načrti za pospešitev, skladnost in poenostavitev glavnih političnih prednostnih nalog, da bi zmanjšali upravno breme ter poenostavili izvajanje, poročanje in izdajanje dovoljenj? Kako boste konkretno izvedli novo preverjanje MSP in konkurenčnosti?

Mala in srednja podjetja so gonilo gospodarstva EU. Za dolgoročno konkurenčnost EU jim je treba pomagati pri rasti in povečanju produktivnosti.

Regulativno breme je še posebej obremenjujoče za MSP, saj imajo običajno omejena sredstva za upravne naloge. Če bom potrjen kot komisar, bom uvedel poseben potni list za MSP za zmanjšanje njihovega upravnega bremena in stroškov, in sicer s preprosto potrditvijo statusa MSP pri podjetjih, kar bo za njihovo poslovanje pomenilo več prostih virov in časa. To bi javnim organom omogočilo tudi lažjo obdelavo in obravnavo.

Skupaj s komisarjem oziroma komisarko za demokratičnost, pravosodje in pravno državo bom pripravil t. i. 28. režim, ki bo inovativnim podjetjem v pomoč pri rasti, zagotavljal pa bo tudi enostavnejši usklajen sklop pravil, ki bodo veljala za vso Unijo. V skladu s političnimi smernicami bo poročilo o stanju pravne države dodana razsežnost enotnega trga, ki bo obravnavala vprašanja, ki vplivajo na podjetja, zlasti MSP, ki poslujejo čezmejno.

Če bom potrjen kot komisar, bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za zagonska podjetja, raziskave in inovacije sprejel evropski akt o inovativnosti ter strategijo EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, da bi racionalizirali naš regulativni okvir in olajšali dostop do tveganega kapitala za tovrstna podjetja.

MSP so bistvena tudi za doseganje odprte strateške avtonomije, saj imajo ključno vlogo pri vzpostavljanju odpornih in raznolikih dobavnih verig. Če bom potrjen, bom zagotovil, da bodo imela MSP na voljo namensko podporo in kritične vire, ki so bistveni za njihovo odpornost.

Hitrost, skladnost in poenostavitev zakonodaje EU ter enostaven dostop do finančnih instrumentov EU so ključnega pomena za ponovno pridobitev konkurenčne prednosti Evrope in bodo osrednja prednostna naloga mojega delovnega področja. Če bo moje imenovanje potrjeno, se bom torej osredotočil na zmanjšanje bremena, kot so obveznosti poročanja in upravni stroški. Poleg tega bom kolegialno sodeloval z drugimi člani in članicami kolegija, zlasti s komisarjem oziroma komisarko za izvajanje in poenostavitev, da bi stresno testirali pravni red

enotnega trga ter pripravili predloge za odpravo morebitnih prekrivanj in protislovij v njem ter popolno digitalno združljivost enotnega trga ob hkratnem ohranjanju visokih standardov.

Kot sem zapisal v poslanici, bom vodil delo za uvedbo opredelitve nove kategorije malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo na podlagi števila zaposlenih in finančnih prihodkov, kar bi Komisiji in sozakonodajalcema omogočilo, da sprejmejo posebna pravila za taka podjetja, kadar in kjer bi bilo to potrebno in upravičeno.

Poleg tega nameravam v celoti izkoristiti standardizacijo in digitalizacijo, da bodo informacije privzeto digitalne in predložene samo enkrat, kar bo ustvarilo regulativno okolje, v katerem je vse od poročanja do izdaje dovoljenj poenostavljeno in racionalizirano. Spodbujanje skladnosti je bistvenega pomena in to lahko dosežemo s prehodom z informacijskih tokov, ki temeljijo na dokumentih, na podatkovno vodene informacijske tokove. V zvezi s tem si bom prizadeval za nadaljnje izkoriščanje prednosti, ki jih prinašajo pametna digitalna orodja, za izdajanje elektronskih računov, digitalni potni list izdelka in enotno digitalno vstopno mesto.

Naše politike morajo spodbujati konkurenčnost in upoštevati potrebe MSP. Novo preverjanje MSP in konkurenčnosti, pri katerem bom, če bom potrjen, sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za izvajanje in poenostavitev, nam bo v pomoč pri oblikovanju prihodnje zakonodaje, s katero bomo povečali konkurenčnost podjetij EU, vključno z MSP, in preprečili nepotrebna bremena, hkrati pa ohranili visoke standarde.

Prvič, novo preverjanje konkurenčnosti, ki bo spremljalo vse ocene učinka, bo temeljilo na sklopu ključnih kazalnikov, vključno s stroškovno/cenovno konkurenčnostjo, mednarodno konkurenčnostjo, inovacijsko zmogljivostjo in učinki na konkurenčnost MSP. Vključevalo bo poglobljeno analizo učinkov predloga ob upoštevanju zdravja sektorjev, ki jih mednarodna konkurenca najbolj zadeva in so relevantni za predlog. Če bo ugotovljeno, da se sektor spopada s težavami v zvezi s konkurenčnostjo, se bodo pri preverjanju obravnavali tudi potrebni blažilni ukrepi.

Drugič, pri novem preverjanju MSP bomo dodatno okrepili razsežnost MSP naše analize. Komisija bo namreč pri tem novem preverjanju upoštevala potrebe MSP v celotnem ciklu politike, zlasti na prvih stopnjah oblikovanja politike. Pri vseh ocenah in preverjanjih primernosti bo izvedla tudi posebno analizo učinkov na MSP. Ta retrospektivna ocena nam bo omogočila pridobivanje dragocenih spoznanj za poenostavitev in zmanjšanje bremena pri prihodnjih politikah, povezanih z MSP.

Zame je ključnega pomena, da se razsežnost MSP sistematično upošteva na vseh stopnjah postopka odločanja. Trenutno se kumulativni in posredni učinki predloga zaradi kaskadnih učinkov v vrednostni verigi ter njegovega vpliva na dinamiko trga ne upoštevajo v zadostni meri. Če bo moje imenovanje potrjeno, bom pripravljen sodelovati s Parlamentom, Svetom in drugimi zainteresiranimi stranmi, da bi zagotovili, da bodo politike, povezane z MSP, tem podjetjem prinašale koristi in jim ne bodo nalagale nesorazmerne bremena.

Vprašanja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

12. Predsednica Komisije v svojih političnih usmeritvah za novi mandat in v poslanici za vas poudarja, da je enotni trg ključni steber EU in da je potreben nov zagon, da bi ga ojačali, še posebej v sektorju storitev, kjer še vedno obstajajo številne ovire, da bi zagotovili blaginjo EU. Katere ukrepe, vključno z zakonodajnimi ukrepi, načrtujete na področju prostega pretoka storitev in blaga ter kako bi nova strategija za enotni trg prispevala k novemu zagonu, nadaljnjemu povezovanju enotnega trga, zmanjšanju neupravičenih ovir, upravnih bremen in obveznosti poročanja, obenem pa opolnomočila in obvarovala potrošnike, spodbujala podjetništvo in zajamčila svetovno konkurenčnost EU v prihodnjih desetletjih? Kako nameravate povečati varnost proizvodov in pošteno konkurenco na enotnem trgu v zvezi s proizvodi s poreklom iz tretjih držav, pri čemer boste morali obravnavati tudi platforme za e-trgovanje tretjih držav, ki preplavijo EU s proizvodi, ki pogosto niso skladni s standardi EU, hkrati pa se izogibajo carini?

Enotni trg je premalo izkoriščeno bogastvo. Iz nedavnega poročila, ki ga je predstavil Enrico Letta, je jasno razvidno, da je vzpostavitev resnično povezanega enotnega trga ključnega pomena za evropsko konkurenčnost. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom storil vse, kar je v moji moči, za poglobitev enotnega trga, da bi povečali produktivnost Evrope, podprli našo blaginjo in socialno tržno gospodarstvo, dosegli pravičen zeleni in digitalni prehod ter zagotovili enake konkurenčne pogoje, pri katerih nihče ne bo zapostavljen.

Zato bom do junija 2025 pripravil strategijo za enotni trg, da bi na podlagi dejstev in potreb podjetij, delavcev in državljanov ustvaril nov zagon za posodobljen enotni trg za blago in storitve. Prizadeval si bom odpraviti obstoječe regulativne in upravne ovire ter preprečiti nove, hkrati pa zagotoviti dobro delujoč enotni trg in spodbujati navzgor

usmerjeno konvergenco. Moja prednostna naloga bo tudi poenostaviti zakonodajni okvir, olajšati skladnost in zagotoviti pravilno izvajanje v vseh državah članicah. Moje delo bo temeljilo na štirih glavnih prednostnih nalogah.

Prvič, na preprečevanju: preučil bom potrebo po sprejetju akta o preprečevanju ovir za enotni trg, kar je podrobneje obravnavano v odgovoru na vprašanje 13, katerega namen bi bil okrepljeni sistem obveščanja.

Drugič, na sodelovanju: skupaj z državami članicami bom okreplil pomembno delo projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga in mreže SOLVIT za odpravo zelo konkretnih ovir, s katerimi se srečujejo državljani in državljanke ter podjetja. Čeprav so naša skupna prizadevanja z državami članicami že prinesla konkretne rezultate, so potrebna večja prizadevanja, tudi politična, za odpravo preostalih ovir za konkurenčnost naših podjetij.

Tretjič, na digitalizaciji: spodbujal bom privzeto digitalno tehnologijo, pri čemer bom posebno pozornost namenil interoperabilnosti in načelu „samo enkrat“. Izpolnjevanje potrebnih obveznosti poročanja bo poenostavljeno s prehodom z informacijskih tokov, ki temeljijo na dokumentih, na podatkovno vodene informacijske tokove in s povečano uporabo pametnih digitalnih orodij.

Četrto, na izvrševanju: Po potrebi bi bilo treba uporabiti popravne ukrepe za odpravo ovir za enotni trg in zagotovitev pravilnega izvajanja pravil EU. V zvezi s tem menim, da moramo razmisliti o tem, kako hitreje sprožiti izvršilne ukrepe, kadar podjetjem ter državljanom in državljanom grozijo znatne negativne gospodarske posledice, ker države članice ne spoštujejo pravil Unije.

Izvajanje naših skupnih pravil je skupna odgovornost. Zato bo zame najpomembnejša prednostna naloga tesno sodelovanje z državami članicami in Evropskim parlamentom.

To bo veljalo tudi za področje storitev, ki so bistvenega pomena za našo gospodarsko konkurenčnost in blaginjo. Predstavljajo okoli 70 % BDP in delovnih mest v EU ter so ključnega pomena za predelovalno industrijo EU. Vendar enotni trg storitev še vedno ne dosega vseh zmožnosti. V številnih sektorjih imamo 27 trgov namesto enega. To pomeni manj priložnosti za podjetja in manj možnosti za širitev. Zato bom, če bom potrjen, prednostno obravnaval upravne ovire za ponudnike storitev EU, s posebnim poudarkom na čezmejnih regijah.

V zvezi s tem želim obravnavati tudi regulirane poklice. Danes za dostop do številnih poklicev in njihovo opravljanje veljajo regulativne zahteve za zaščito potrošnikov in ciljev javnega interesa. Od več kot 5 500 reguliranih poklicev v EU jih je veliko reguliranih le v nekaj državah članicah, kar kaže na to, da morda obstajajo manj obremenjujoči načini za zaščito javnega interesa. Pri reguliranih poklicih je moj cilj pospešiti in poenostaviti čezmejno priznavanje kvalifikacij, tudi s podpiranjem digitalizacije in avtomatizacije postopkov, hkrati pa zaščititi pravice delavcev. S tem se bo povečala mobilnost kvalificiranih strokovnjakov na enotnem trgu, ljudem pa omogočilo, da lahko hitreje začnejo delati ali opravljati storitve, za katere so usposobljeni. V ta namen bom združil moči z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za ljudi, spretnosti in pripravljenost, da bi skupaj pripravila pobudo za prenosljivost spretnosti.

Na enotnem trgu je bistveno, da so evropskim državljanom in državljanom na voljo le pristni in varni proizvodi. Vendar preveč proizvodov, ki ne izpolnjujejo naših standardov, prosto vstopa na naš trg. Dobro se zavedam, da se pojavlja vse več pomislekov in goljufij ob porastu e-trgovanja in neposredne prodaje potrošnikom EU prek spletnih tržnic tretjih držav, pri katerih je nadzor skladnosti težji in dražji. Za reševanje teh izzivov so potrebna prizadevanja več članic in članov Komisije. Zato bom sodeloval z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo pri učinkovitem in hitrem reševanju izzivov, povezanih z varnostjo proizvodov in e-trgovanjem.

Za reševanje teh izzivov bo treba skupaj uporabiti številna različna orodja. Pri tem bodo imeli pomembno vlogo carinski in davčni organi skupaj z organi za nadzor trga. V zvezi s tem je in bo še naprej prednostna naloga izvrševanje akta o digitalnih storitvah pri spletnih tržnicah, ki ne spoštujejo naših pravil. Poleg tega nedavno sprejeta uredba o splošni varnosti proizvodov in uredba o nadzoru trga spletnim tržnicam nalagata nove obveznosti, ki se nanašajo na varnost proizvodov, kot so naročila za odstranitev. Skupaj s komisarjem oziroma komisarko za demokracijo, pravosodje in pravno državo bom podpiral nacionalne izvršilne organe pri zagotavljanju, da so potrošnikom v EU na spletu in zunaj njega na voljo samo varni proizvodi.

Pri tem moramo zagotoviti okolje, v katerem bodo lahko manjše evropske platforme za e-trgovanje uspevale in pošteno konkurirale platformam za e-trgovanje zunaj EU. Ustvariti moramo torej ugodno okolje brez razdrobljenosti ali podvajanja pravil.

13. Kaj načrtujete v zvezi s poslanico predsednice Komisije o morebitni vsebini in časovnem okviru posebnih ukrepov, navedenih v poslanici, zlasti v zvezi z aktom o preprečevanju ovir na enotnem trgu, Evropskim skladom za konkurenčnost, potnim listom za MSP, enotnim digitalnim vstopnim mestom, aktom o krožnem gospodarstvu in oceno uredbe EU o standardizaciji? Kako boste v praksi razvili novo strategijo za enotni trg? Kako nameravate sodelovati pri nadzornih dejavnostih odbora IMCO in z njegovimi delovnimi skupinami? Kako ga boste pregledno, redno in pravočasno obveščali o izvajanju veljavne zakonodaje, prihodnjih pobudah, vključno s tistimi, ki so navedene v poslanici, ter učinkih izvršilnih ukrepov Komisije in držav članic na enotnem trgu storitev in blaga?

Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, si bom prizadeval za dokončanje trdnega, enostavnega in sodobnega okvira enotnega trga, ki bo opolnomočil tako potrošnike kot tudi podjetja. V strategiji za enotni trg bom predstavil konkretne ukrepe za spodbujanje čezmejnega opravljanja storitev in čezmejnega pretoka blaga. Svoja prizadevanja bom osredotočil na odpravo obstoječih ovir in preprečevanje ustvarjanja novih. Izkoriščanje potenciala in obsega enotnega trga je skupna odgovornost evropskih, nacionalnih in regionalnih uprav. Vodil bom konstruktiven dialog z Evropskim parlamentom in Svetom. V tesnem sodelovanju z vsemi deležniki, vključno s socialnimi partnerji in predstavniki industrije, si bom prizadeval, da bi bila ta strategija pripravljena do junija naslednje leto.

Ob krepitvi naših orodij za preglednost nameravam okrepiti preventivne ocene novih nacionalnih predpisov, ki bi lahko vplivali na enotni trg, tudi ob upoštevanju potrebe po sprejetju akta za preprečevanje ovir za enotni trg. Z boljšim izvajanjem obstoječih instrumentov za preglednost je mogoče izkoristiti celoten potencial preventivnih ukrepov. V zvezi s tem bo ključnega pomena zapolniti vrzeli v obstoječih mehanizmih obveščanja, okrepiti sodelovanje deležnikov in uvesti strožje ocene sorazmernosti za nove regulativne pobude. Če bo preprečevanje neuspešno, bom brez oklevanja sprožil postopek za ugotavljanje kršitev.

Kot je pojasnjeno v odgovoru na vprašanje 11, bo ena mojih prvih prednostnih nalog uvedba namenskega potnega lista za MSP, da bi zmanjšali upravno breme podjetij ter jim omogočili več časa in sprostili njihove vire, javnim organom pa omogočili lažjo obdelavo in obravnavo teh podjetij, npr. v zvezi z vlogo za financiranje, skladnostjo z zakonodajo ali izjemami od pravnih zahtev, kot so obveznosti poročanja.

Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 6, bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo predlagal akt o krožnem gospodarstvu za vzpostavitev dobro delujočega enotnega trga za odpadke in sekundarne surovine.

Ocena uredbe o standardizaciji naj bi bila zaključena v začetku leta 2025. Na podlagi zbranih dokazov bom skrbno ocenil, ali so potrebne regulativne revizije in ali sedanji sistem lahko krije pereče potrebe politike in industrije EU. Poskrbeti moramo za spoštovanje tehničnih standardov, tudi zaradi zakonodajnih potreb, ki spremljajo zeleno in digitalno preobrazbo v spreminjajočem se geopolitičnem okolju. Pri tem razmisleku bodo upoštevani tudi vpliv sodne prakse Sodišča Evropske unije v zadnjih osmih letih, pa tudi splošne potrebe po poenostavitvi, zaradi katerih bo morda potreben nov pristop k načinu sodelovanja z našimi deležniki na področju standardov, obenem pa bodo ohranjena pomembna gospodarska in tehnična spoznanja, ki jih prinaša naš participativni proces. Standardizacija je bila v preteklosti pomembna prednost Evrope, moj namen pa je ohraniti in okrepiti naš položaj svetovnega določevalca standardov.

Enotno digitalno vstopno mesto je ena najambicioznejših pobud EU na področju e-uprave. Omogoča dostop do zanesljivih informacij, digitalnih upravnih postopkov in storitev za pomoč. Olajšuje digitalizacijo javne uprave in s tem zmanjšuje upravno breme ter evropskim državljanom in državljanom ter podjetjem nudi celovito spletno dostopno točko pri iskanju informacij glede dela, študija ali poslovanja v drugi državi EU. Če bom potrjen, bom vstopno mesto dodatno okrepil in pri tem dal prednost popolni uvedbi tehničnega sistema po načelu „samo enkrat“, in sicer s podporo vključitvi več kot 80 000 javnih uprav v državah članicah in zagotavljanjem razpoložljivosti vseh upravnih postopkov, ki spadajo na njegovo področje uporabe.

Zavezujem se, da bom, in to z veseljem, vzpostavil in vzdrževal neposreden komunikacijski kanal z vami in vašimi zadevnimi delovnimi skupinami ob polnem spoštovanju Okvirnega sporazuma o odnosih med Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo ter na vseh stopnjah postopka odločanja. Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 2, bo moja ekipa med celotnim mandatom zlahka dostopna na podlagi dvosmernega pretoka informacij. Poročevalce, poročevalce v senci ali vodilne člane na posameznih področjih bom povabil na delovne seje, da bi obravnavali pomisleke in zamisli, ki izhajajo neposredno iz njihovega parlamentarnega dela in volilnega okrožja.

14. Kako nameravate uresničiti svojo nalogo spremembe direktiv o javnem naročanju, da bi izkoristili potencial javnih naročil v korist enotnega trga EU ter državljanov in podjetij EU, med drugim malih in srednjih, da bi povečali konkurenčnost, vključno z digitalno konkurenčnostjo EU, ter zagotovili lojalno konkurenco in zanesljivost oskrbe za nekatere ključne tehnologije, proizvode in storitve? Katere tehnologije in sektorji se vam zdijo strateškega pomena, zaradi česar je potrebno posredovanje prek javnih naročil, in katere rešitve bi bilo treba uporabiti, ob upoštevanju potrebe po ohranjanju enakih konkurenčnih pogojev in enakih možnosti za podjetja EU na celotnem enotnem trgu? Kdaj menite, da bo sprememba okvira za javna naročila izvedena in ali ga nameravate spremeniti z uredbami namesto z direktivami EU?

Javna naročila imajo ključno vlogo pri ustvarjanju vodilnih trgov, tj. povpraševanja po inovativnih, trajnostnih in odpornih proizvodih. Sedanji pravni red sestavlja kar šest direktiv in določbe v desetinah sektorskih zakonodajnih aktov. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom revidiral veljavne direktive EU o javnem naročanju, kot sem že navedel v poslanici in kot je v svojih političnih usmeritvah napovedala ponovno izvoljena predsednica von der Leyen.

Cilj revizije zakonodajnega okvira bo nadalje sprostiti ogromen potencial javnega naročanja za oblikovanje evropskega gospodarstva, ustvarjanje vodilnih trgov ter spodbuditev rasti in odpornosti evropskih podjetij ter s tem ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. Predlagati nameravam posodobitev pravil in pri tem obravnavati tri glavna področja: 1) strateško vlogo javnega naročanja na podlagi kvalitativnih zahtev, zlasti v smislu trajnostnosti, socialne razsežnosti, odpornosti in kibernetne varnosti, 2) dodano vrednost EU pri javnih naročilih za naše državljane in državljanke z zanesljivostjo oskrbe s strateškimi tehnologijami, proizvodi in storitvami, tudi v izrednih razmerah, ter 3) poenostavitev sedanjih mehanizmov, zlasti ob upoštevanju zagonskih podjetij in inovatorjev v EU, pa tudi lokalnih organov.

Revizija direktiv o javnem naročanju je tudi priložnost za ponovni razmislek o javnem naročanju ob upoštevanju digitalnih tehnologij. Ne le o tem, kako bi te tehnologije lahko uporabili za poenostavitev in pospešitev postopkov, temveč tudi o tem, kako bi lahko pospešili uvajanje inovativnih proizvodov in tehnologij. Ob tej priložnosti želim opozoriti na podatkovni prostor za javna naročila, ki od septembra letos javnim kupcem in podjetjem omogoča izboljšanje sprejemanja odločitev z izkoriščanjem napredne podatkovne analitike in digitalnih orodij.

Da bi takšno revizijo izvedli na način, ki je skladen z načeli boljšega pravnega urejanja ter subsidiarnostjo in sorazmernostjo, bosta potrebna dva glavna koraka. Prvič, ocena sedanjega okvira. Če bom potrjen, se zavežem, da bom v skladu z zahtevami Sveta in Evropskega računskega sodišča izvedel temeljito oceno veljavnih direktiv o javnem naročanju. Temeljito javno posvetovanje nam bo omogočilo opredelitev nasprotujočih si vidikov, koristi in izzivov sedanjega okvira, ki bodo podlaga za naš razmislek o možnih področjih za izboljšanje in poenostavitev. Drugič, v oceni učinka se bo upoštevalo kakršno koli breme, finančno ali upravno, ki ga nosijo državljani, podjetja ali javni kupci.

Na tej predhodni stopnji bi rad najprej slišal tudi vaše mnenje in se posvetoval z lokalnimi organi, ki so prvi uporabniki javnih naročil, ter zbrana mnenja vključil v naš predlog.

Da bi opredelili in prednostno razvrstili strateške tehnologije in sektorje, bomo v skladu z izjavo ponovno izvoljene predsednice, da je treba prihodnost naše blaginje oblikovati v Evropi, upoštevali več dejavnikov: sektorje in tehnologije, opredeljene v obstoječi sektorski zakonodaji, npr. v aktu o neto ničelni industriji in uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, pa tudi v prihodnjih pobudah, kot sta dogovor o čisti industriji in akt o pospeševanju razogljichenja industrije, pa tudi merila, kot so odpornost dobavnih verig, fizična in kibernetna varnost kritične infrastrukture, tehnološka varnost in uhajanje tehnologije, gospodarska odvisnost ali prisila ter stopnja sodelovanja gospodarskih subjektov iz tretjih držav v določenem sektorju. To je pomemben del razmisleka o reviziji okvira za javna naročila, ki mu bomo namenili posebno pozornost.

Nova pravila bodo zasnovana tako, da bodo zagotovila dodano vrednost EU za naše državljane in državljanke, zanesljivost oskrbe z nekaterimi strateškimi tehnologijami, proizvodi in storitvami ter ustrezne pogoje za podjetja EU za naložbe v razogljichenje in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. Zlasti je pomembno, da javni kupci zagotovijo, da ponudniki iz tretjih držav upoštevajo naše okoljske, podnebne in socialne standarde, ne glede na veljavno pravno ureditev v svoji državi. Enako pomembno je tudi, da se zavzemamo za vzajemni dostop naših podjetij do trgov javnih naročil v tretjih državah.

Ocenili bomo učinek različnih možnih orodij za reševanje teh izzivov in še naprej izvajali nedavno sprejeta orodja ter sodelovali z javnimi kupci in deležniki, da bi našli nadaljnje praktične rešitve, ki jih je mogoče enostavno

uporabiti. Za ta prizadevanja je treba zagotoviti ustrezen čas. Lahko pa vam zagotovim, da bodo visoko na prednostnem seznamu, da bomo lahko čim hitreje napredovali, ne da bi pri tem ogrozili kakovost.

V okviru možnosti politike, opredeljenih v oceni učinka, bomo preučili, ali je regulativni ukrep v obliki ene ali več direktiv, uredbe ali drugih ciljno usmerjenih ukrepov najboljši način za doseganje skupnih ciljev.

Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom poleg zakonodajnih prizadevanj še naprej spodbujal uporabo smernic, podporo za krepitev zmogljivosti in prilagojeno usposabljanje za javne kupce in subjekte socialnega gospodarstva v državah članicah EU.

Vprašanje Odbora za mednarodno trgovino

15. Kako boste glede na trenutno povečano svetovno negotovost in večjo potrebo po utrditvi agende Unije za gospodarsko varnost in izboljšanju evropske konkurenčnosti zagotovili, da bodo gospodarska varnost, trgovina, naložbe in industrijske politike del povezanega pristopa, ki spodbuja odprto strateško avtonomijo in odpornost Unije? Kako boste oblikovali in izvajali agendo za gospodarsko varnost in v kakšnem časovnem okviru? Ali boste glede na pretekle izmenjave med Parlamentom in Komisijo o Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2023/1441 zagotovili, da bo ob predstavitvi prvega poročila o izvajanju uredbe o tujih subvencijah do 13. julija 2026 predstavljen tudi zakonodajni predlog za njeno spremembo? Ali boste glede na precej večje število primerov, povezanih s priglašeni ponudbami v postopkih javnega naročanja, kot je bilo pričakovano, poskrbeli za povečanje števila osebja, odgovornega za izvajanje uredbe o tujih subvencijah v Generalnem direktoratu za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja?

Trdno sem prepričan, da je potreben usklajen pristop, ki bo strateške interese EU uresničeval z našimi politikami na področjih gospodarske varnosti, trgovine, naložb in industrije. Našim podjetjem moramo zagotoviti prostor in spodbudno okolje, ki ga potrebujejo za inovacije in širitev, zaščititi enotni trg pred nelojalno konkurenco, zagotoviti pravičen dostop do surovin, odpreti trge tretjih držav za ustvarjanje novih priložnosti ter zagotoviti potrebne vložke iz različnih virov in po konkurenčnih cenah. Za konkurenčnost naše evropske industrije je potreben celosten pristop z varnimi dobavnimi verigami, poštenimi konkurenčnimi pogoji in gospodarskimi priložnostmi po vsem svetu.

V prejšnjem mandatu je bilo sprejetih veliko pobud za zaščito in podporo naših podjetij in infrastruktur takoj po zunanjih pretresih, ustvarjanje strukturnih pogojev za njihovo konkurenčnost in odpornost naših dobavnih verig ter uskladitev naše politike z našimi vrednotami in podnebnimi cilji. Ta vprašanja so bila podlaga za našo industrijsko strategijo, trgovinsko strategijo in strategijo za gospodarsko varnost, ki so med seboj prepletene in jih je treba izvajati usklajeno. Podpiram odločnejšo zaščito enotnega trga pred nepoštenimi trgovinskimi praksami, izkrivljajočimi netržnimi politikami in uhajanjem tehnologije.

Skladnost in usklajevanje med temi delovnimi področji bosta v prvi vrsti zagotovljena na ravni kolegija, zlasti s komisarjem oziroma komisarko za trgovino in gospodarsko varnost, ob upoštevanju jasnih ciljev, ki smo si jih zastavili, tj. konkurenčnosti, varnosti in trajnostnosti. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom v sodelovanju s kolegi zagotovil, da bodo tako notranji kot tudi zunanji vidiki v celoti upoštevani pri nadaljnjem razvoju naših politik na področjih industrije, trgovine in gospodarske varnosti. Gre za dve plati iste medalje. Zagotoviti moramo, da bomo še naprej uživali koristi zaradi odprte mednarodne trgovine, ki temelji na pravilih, hkrati pa omejili tveganja, da bi se prekomerne odvisnosti uporabljale kot orožje. V zvezi s tem imamo na voljo močna orodja, ki bi jih morali izkoristiti, kot je instrument za tuje subvencije.

Našo politiko gospodarske varnosti je treba dve leti po sprejetju strategije še naprej izvajati in razvijati na vseh področjih, da se zagotovi usklajena in vzajemno dopolnjujoča se uporaba vseh ustreznih politik, med drugim tako na področju industrije in digitalnem področju kot tudi na področjih raziskav in inovacij. Strategijo, osredotočeno na „spodbujanje, zaščito in partnerstvo“, je treba zdaj učinkovito izvajati na podlagi ocen tveganja.

V primeru potrditve bomo sodelovali s komisarjem oziroma komisarko za trgovino in gospodarsko varnost, da bi poglobili razumevanje tveganj, s katerimi se soočamo, in sicer z usklajenimi ocenami tveganja, pripravo ciljno usmerjenih in sorazmernih ukrepov za zmanjšanje tveganja, uporabo orodij za gospodarsko varnost, ki jih imamo na voljo za obravnavanje tveganj, in uspešnim dokončanjem tekočih postopkov za okrepitev naših orodij, npr. v

zvezi s pregledom neposrednih tujih naložb in izhodnimi naložbami. Ocenili bomo, ali so potrebna nova orodja. Pripomogli bomo tudi k pospešitvi pobud, ki so se začele v prejšnjem mandatu, kot so okrepitev poudarka na spremljanju tveganj v dobavnih verigah in predvidevanje motenj ter osredotočanje na obstoječe in potencialne strateške odvisnosti. Z državami članicami bi bilo treba določiti ustrezen časovni razpored in področje uporabe za izvajanje nadaljnjih ocen tveganja za kritične tehnologije. Nenazadnje bom sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za trgovino in gospodarsko varnost, da bi sklepali nadaljnja partnerstva s podobno mislečimi državami, zlasti skupino G7, in tako okrepili odpornost naših dobavnih verig z razvojem standardov gospodarske varnosti. Poleg sporazumov o prosti trgovini bomo razvili partnerstva za čisto trgovino in naložbe z močno poslovno razsežnostjo za naložbene priložnosti za zagotovitev in diverzifikacijo oskrbe s kritičnimi surovinami, zeleno energijo in čistimi tehnologijami.

Uredba o tujih subvencijah se je že izkazala za učinkovito in jo bomo v celoti izkoristili. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom obenem izvedel temeljito oceno izvajanja uredbe o tujih subvencijah. Pri pregledu prakse izvajanja in izvrševanja navedene uredbe bomo med drugim preučili ustreznost pragov za priglasitev. Poročilo o tej oceni bomo predložili Parlamentu in Svetu. Na podlagi te ocene bo Komisija po potrebi razmislila o morebitnem zakonodajnem predlogu za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za vsa podjetja na notranjem trgu.

Če bom potrjen, bom sodeloval z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod, da bi uresničili naše ambicije in dosegli enake konkurenčne pogoje za vsa podjetja, ki delujejo na enotnem trgu.

Vprašanje Odbora za proračun

16. Novoizvoljena predsednica v političnih usmeritvah poziva k ustanovitvi sklada EU za konkurenčnost, ki bo vlagal v strateške tehnologije (od umetne inteligence do vesolja, čiste tehnologije in biotehnologije) in v pomembne projekte skupnega evropskega interesa ter spodbudil in zmanjšal tveganje zasebnih naložb v skupne evropske cilje. Področje uporabe takega sklada bo zajemalo najrazličnejše obstoječe prednostne naloge politike.

Nam lahko naštejete razloge, na katerih temelji ta pristop, in pojasnite svojo vizijo za njegovo izvajanje ter kako bo spodbujal dvojni prehod, predvsem s podrobnim opisom politik in obstoječih programov, ki bi bili primerni za tak sklad, stopnjo usklajenosti programov, ravnovesjem med vračljivo in nepovratno podporo, ki jo bo nudil sklad, ter zaščitnimi ukrepi, ki omogočajo, da bo Parlament enakopravno s Svetom vključen v postopek odločanja, izvajanje programov in spremljanje uporabe sklada?

Evropa je že od nekdaj celina, ki je znana po svoji inovativnosti in uspešni industriji, ki se odlikuje na svetovnih trgih. Vendar je ta prednost zdaj na preizkušnji. Evropska podjetja dandanes delujejo v nemirnem svetu z več neloyalne konkurence, višjimi cenami energije, pomanjkanjem spretnosti in delovne sile ter težavami pri dostopu do potrebnega kapitala. Smo pred odločilnim trenutkom za evropske industrijske in raziskovalne skupnosti. Na kocki so naša vodilna vloga na področju tehnologije ter naša sposobnost odzivanja na industrijske izzive, pospeševanja prehoda in dejavnega izkoriščanja novih priložnosti.

Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom glede na navedeno skušal ustvariti omogočevalne pogoje za potrebne naložbe v povečanje inovacijskega potenciala in uspešno doseganje dvojnega prehoda. Kot je navedeno v političnih usmeritvah ponovno izvoljene predsednice von der Leyen in v skladu z našim ciljem postati Komisija naložb, bo Evropski sklad za konkurenčnost naša naložbena zmogljivost, ki bo delovala v sinergiji z drugimi orodji in politikami.

Konkurenčnost Evrope in njen položaj v tekmi s časom za čisto in digitalno biogospodarstvo bosta odvisna od začetka nove dobe izumov in iznajdljivosti. Zato je treba raziskave in inovacije, znanost in tehnologijo umestiti v središče našega gospodarstva. Da bi dosegli ta cilj, moramo imeti za to ustrezna orodja.

Proračunska sredstva EU, tudi za konkurenčnost, so porazdeljena na preveč programov, od katerih mnogi financirajo enake stvari, vendar imajo različne zahteve, pojavljajo pa se tudi težave pri učinkovitem združevanju financiranja.

Trdno sem prepričan, da je treba porabo EU bolje osredotočiti na naše prednostne naloge. Če bom potrjen, bo razvoj prihodnjega Evropskega sklada za konkurenčnost ena mojih glavnih prednostnih nalog, pri čemer bom tesno sodeloval z drugimi člani in članicami kolegija, zlasti s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo ter izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in

konkurenčni prehod. Čaka nas oblikovanje prihodnjega Evropskega sklada za konkurenčnost. Pri tem nas bodo usmerjala naslednja ključna načela:

1. **Strateška osredotočenost.** Evropski sklad za konkurenčnost bo vlagal v evropske javne dobrine. Pri tem bodo ključne strateške tehnologije – od umetne inteligence do vesolja, čistih tehnologij in biotehnologije – in zagotoviti moramo, da se te razvijajo in proizvajajo v Evropi. Prihodnost čiste in najmoderneje tehnološke industrije se mora pisati v Evropi. Sklad za konkurenčnost bi moral podpirati raziskave, inovacije, zagonska podjetja, podjetja v razširitveni fazi in pomembne projekte skupnega evropskega interesa. Naša politika na področju raziskav in inovacij mora biti usklajena z našo industrijsko politiko. Da bi bil naš učinek čim večji, moramo vlagati strateško.
2. **Prožnost.** Evropski sklad za konkurenčnost bo vlagal v področja, kjer je ukrepanje EU najbolj potrebno, in to z najbolj učinkovitim in prožnim naborom orodij. Poleg tega bi moral sklad zagotoviti, da bomo moč našega proračuna uporabili za spodbujanje in zmanjševanje tveganja zasebnih naložb v naše skupne cilje.
3. **Enostavnost in hitrost.** Dostop do sredstev EU bi moral biti za morebitne prosilce enostaven in hiter. Pravila in postopke za dostop do sredstev EU je treba močno poenostaviti. Število programov je treba zmanjšati. Dostop do informacij, hitrejši postopki in stalne izboljšave na podlagi povratnih informacij deležnikov so ključni za boljšo podporo našim industrijskim in raziskovalnim skupnostim na operativni ravni.

Evropskim inovacijam moramo olajšati pot na trg in spodbujati njihovo širitev v Evropi. Sklad za konkurenčnost nam bo pri tem v pomoč. Evropska podjetja bi moral podpirati na celotni naložbeni poti: od zamisli do komercializacije, od raziskav do proizvodnje, od laboratorija do tovarne. Tako bodo imela naša podjetja potrebno podporo za rast in uspeh tako na enotnem trgu kot tudi po svetu.

Sklad bo tudi del našega financiranja za današnjo geopolitiko, in sicer s krepitvijo naših vrednostnih verig in odpravljanjem naših odvisnosti.

Komisija bo razvila novo usklajevalno orodje za konkurenčnost, ki bo delovalo v povezavi s tem novim skladom. To orodje bi moralo cilje konkurenčnosti na ravni EU pretvoriti v usklajene nacionalne politike ter zagotoviti javno in zasebno financiranje za vsako strateško prednostno nalogo.

Kot nekdanji poslanec vem, da je Evropski parlament odločen zagovornik ambicioznega proračuna EU, ki služi našim prednostnim nalogam politike. Zato bom s Parlamentom sodeloval pri razvoju in izvajanju Evropskega sklada za konkurenčnost v duhu odprtosti, preglednosti, medsebojnega zaupanja in stalnega dialoga ob redni izmenjavi informacij. Računate lahko na mojo zavezo, da bosta Parlament in Svet kot sozakonodajalca in proračunski organ pri tem enakopravno sodelovala.

Vprašanje Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

17. Kot izvršni podpredsednik za blaginjo in industrijsko strategijo boste odgovorni za spremembo direktive o javnih naročilih. Ta ima lahko osrednjo vlogo pri spodbujanju visokih delovnih standardov. Socialni partnerji na ravni EU so zelo jasni glede nujne večje zaščite evropskih delavcev s to direktivo.

Kako boste zagotovili izboljšanje socialnih vidikov zakonodaje EU o javnih naročilih, zlasti v zvezi s socialnimi merili za oddajo javnih naročil, da bi: omejili podizvajalske verige in uredili vlogo posrednikov na trgu dela; zagotavljali spoštovanje pravic delavcev in uporabo kolektivnih pogodb; povečali zaposlitvene možnosti za invalide in delavce, ki potrebujejo pomoč; zagotovili, da neprividni/socialni ponudniki socialnih storitev niso izključeni iz javnih naročil?

Kot Evropejec sem ponosen na naše visoke delovne standarde in zavezan k njihovi krepitvi. Ti standardi so ključni za spodbujanje dobre konkurence in preprečevanje tekmovanja v zniževanju kakovosti delovnih mest, ki jih ustvarjamo. Trdno sem prepričan, da imajo javna naročila EU pomembno vlogo pri spodbujanju teh standardov.

Že zdaj je v direktivah o javnem naročanju iz leta 2014 določeno, da je treba pri izvajanju javnih naročil, tudi tistih, ki temeljijo na kolektivnih pogodbah, spoštovati obveznosti socialnega in delovnega prava. Direktive javnim kupcem ponujajo tudi postopkovna orodja za zagotavljanje tega v celotnem postopku javnega naročanja. Poleg

tega pravila javnim kupcem omogočajo ustvarjanje priložnosti za neprofitne organizacije in podjetja socialne ekonomije, delodajalcem pa, da v svoje osebje vključijo prikrajšane delavce ali invalide.

Vendar lahko storimo še več. Revizija direktiv o javnem naročanju, kot je pojasnjeno v odgovoru na vprašanje 14, je dragocena priložnost za poglobljeno oceno zakonodajnega okvira, ki nam omogoča, da opredelimo nadaljnje možne ukrepe za spodbujanje uporabe socialnih klavzul, krepitev družbene odgovornosti in trajnostnost pri javnem naročanju. V tem postopku imajo pomembno vlogo lokalne oblasti, ki so glavni uporabniki javnih naročil in hkrati najboljši strokovnjaki za lokalno zaposlovanje, ter socialni partnerji. Če bom potrjen kot izvršni podpredsednik, bom zagotovil, da bodo ustrezno vključeni v revizijo in bodo njihova mnenja upoštevana.

Poleg tega bom, če bom potrjen, še naprej spodbujal uporabo smernic, podporo za krepitev zmogljivosti in prilagojeno usposabljanje za javne kupce in subjekte socialnega gospodarstva v državah članicah EU. Podpiram sedanja prizadevanja Komisije za preučitev lastne uporabe socialnih klavzul.

Poleg tega sem trdno prepričan, da bodo imeli tudi drugi cilji, kot sta poenostavitev in odpornost, pozitivne družbene učinke: odpornost bo podprla evropska delovna mesta, poenostavitev pa bo izboljšala dostop za MSP in podjetja socialne ekonomije, kar bo nadalje vplivalo na lokalna delovna mesta. Zapletenost naših pravil namreč pogosto ovira sodelovanje malih subjektov pri javnem naročanju. Želim si, da bi ti subjekti s poenostavitvijo in krepitevjo zmogljivosti lahko izkoristili potencial, ki jim ga prinašajo javna naročila.

Če bom potrjen, bom med pripravo revizije tesno sodeloval z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za ljudi, spretnosti in pripravljenost, da bi razmislili o tem, kako bi lahko izboljšali pravila, spodbujali socialni dialog in visoke delovne standarde, izboljšali zaposlitvene možnosti za invalide ter prispevali k socialnemu gospodarstvu in bolj vključujoči družbi.

Potrebno bo tesno usklajevanje, saj menim, da lahko revizija direktiv o javnem naročanju doseže zelene učinke le, če jo bodo spremljali ustrezni ukrepi v prihodnjem načrtu za kakovostna delovna mesta in novem paktu za evropski socialni dialog.

Vprašanje Odbora za pravne zadeve

18. Intelektualna lastnina brez avtorskih pravic

V vaši poslanici je eno od področij ukrepanja zagotoviti, da „naša politika o intelektualni lastnini še naprej nagraduje inovacije in ustvarjalnost ter večja spoštovanje veljavnih pravil“.

Cilj akcijskega načrta Komisije za intelektualno lastnino iz leta 2020 je bil omogočiti evropski ustvarjalni in inovativni industriji, da ostane vodilna v svetu, ter pospešiti zeleni in digitalni prehod Evrope. Po njegovi zaslugi je prišlo predvsem do večje zaščite intelektualne lastnine, in sicer s sprejetjem uredbe o zaščiti geografskih označb za obrtne in industrijske izdelke ter s spremembo 20-letne zakonodaje o modelih, ki je primerna za digitalno dobo. Namen svežnja o patentih, v katerem je Evropski parlament sprejel stališče v prvi obravnavi in o katerem se bo pogajalo v tem mandatu, je predlagati nova pravila, ki bi podjetjem, zlasti malim in srednjim, pomagala, da čim bolje izkoristijo svoje izume in stvaritve, ter podpirati konkurenčnost in tehnološko suverenost EU, še posebej pri zagotavljanju, da bodo v času krize na voljo ključni patentni izdelki. Zdi se, da ima eden izmed patentnih svežnjev posebne težave v Svetu (dosje o patentu, ki je bistveni del standarda), čeprav nedavni trendi kažejo, da EU izgublja tržne deleže v primerjavi z azijskimi in ameriškimi gospodarskimi akterji. Akcijski načrt za intelektualno lastnino je prinesel tudi sprejetje nabora orodij EU za boj proti ponarejanju, katerega cilj je pospeševati sodelovanje med imetniki pravic, ponudniki storitev in preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj, hkrati pa spodbujati primere dobre prakse ter uporabo sodobnih orodij in tehnologij. Intelektualna lastnina je ključno gonilo gospodarske rasti, saj imajo neopredmetena sredstva vse večjo vlogo v svetovni inovacijski tekmi. Kljub temu se zdi, kot je poudarjeno v Draghijevem poročilu, da se podjetja iz EU, zlasti mala in srednja, počutijo odvrnjena od tega, da bi zaščitila pravice intelektualne lastnine, predvsem zaradi zapletenih, dragih in dolgotrajnih postopkov, ki se zahtevajo pri vlaganju vlog za dodelitev pravic intelektualne lastnine. To podjetjem preprečuje, da bi konkurirala na svetovni ravni in izkoristila enotni trg. Poleg tega lahko razvoj tehnologij umetne inteligence ali neetična uporaba nekaterih tehnologij, kot je uporaba temnih vzorcev, pomenita nove izzive za okvir za intelektualno lastnino, ki še vedno niso obravnavani in lahko potencialno vplivajo na inovacije, ustvarjalnost in konkurenčnost EU, pri čemer gre predvsem za generativno umetno inteligenco in njene odnose s patenti, pa tudi blagovne znamke, poslovne skrivnosti in vprašanje uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Poleg tega Komisija trenutno redno pregleduje zakonodajo EU o blagovnih znamkah. Kar zadeva poslovne

skrivnosti, zlasti za mala in srednja podjetja, so potrebna dodatna prizadevanja za ozaveščanje in boj proti kraji poslovnih skrivnosti v okviru globalnih tehnoloških inovacij.

Katere ukrepe bi sprejeli ob upoštevanju teh izzivov, da bi omogočili ustrezno upoštevanje vseh veljavnih pravil o intelektualni lastnini in ali boste predlagali nove pobude, na primer na področju poslovnih skrivnosti ali blagovnih znamk, da bi zagotovili, da bo okvir EU še vedno ustrežal svojemu namenu, da bi nagradili inovacije in ustvarjalnost v digitalni dobi ter podprli dolgoročno rast in konkurenčnost EU, obenem pa povečali prizadevanja za olajšanje pogajanj o predlogih, prenesenih iz prejšnjega mandata?

Neopredmetena sredstva predstavljajo pomemben delež poslovnih sredstev in so ena najmočnejših spodbud za naložbe v podjetje. Za zagonska podjetja, ki uporabljajo patente in blagovne znamke, je na primer desetkrat bolj verjetno, da bodo pridobila financiranje s tveganim kapitalom. Intelektualna lastnina je torej bistveni element konkurenčnosti.

Vendar so pravila EU o patentih še vedno razdrobljena. V primeru potrditve se bom najprej osredotočil na odpravo te razdrobljenosti s spodbujanjem širšega sprejetja enotnega patentnega sistema, da bi zajemal več kot sedanjih 18 držav članic, s čimer bi zmanjšali stroške, povečali pravno varnost in vzpostavili enotno pristojnost Enotnega sodišča za patente, pri tem pa se bom zanašal na to, da bo Evropski patentni urad še naprej opravljal svojo nalogo izdajanja enotnih patentov.

V skladu s tem si bom prizadeval za izvajanje svežnja o patentih na podlagi podpore Evropskega parlamenta vsem njegovim trem stebrom, od katerih bi dva Uradu EU za intelektualno lastnino podelila nove odgovornosti. Tesno bom sodeloval z državami članicami, da bi dokončali te reforme, ki obravnavajo najbolj pereče izzive za pravni red EU na področju patentov ter katerih cilj je nadgraditi in okrepiti enotni patentni sistem.

Namen predlogov uredb o dodatnem varstvenem certifikatu je zmanjšati upravno breme in zagotoviti skladnost za farmacevtsko in agrokemično industrijo, zlasti za MSP, ter utrditi enotni patentni sistem. Predlog uredbe o prisilnem licenciranju, ki je v fazi trialoga, bo obravnaval potrebo Unije po učinkovitih orodjih za intelektualno lastnino za odzivanje na krize, ki vplivajo na vrednostne verige na enotnem trgu. Zanesljiv in pregleden okvir za licenciranje patentov, ki so bistveni del standarda, bo zagotovil, da bo EU privlačnejša za naložbe za dajatelje in pridobitelje licenc. V zvezi s tem bom dejavno prispeval k delu sozakonodajalcev in odpravi trenj pri izdajanju licenc na trgih, ki so ključnega pomena za konkurenčnost Unije, zlasti glede na zametke interneta stvari in spremembo globalnega ravnovesja lastništva patentov, ki so bistveni del standarda. Direktiva EU o biotehnologiji, ki je bila sprejeta pred več kot dvema desetletjema, določa temeljna načela za patentiranje biotehnoloških izumov. Glede na razvoj biotehnološkega trga moramo zagotoviti, da bo varstvo intelektualne lastnine optimalno prispevalo k spodbujanju biotehnološkega sektorja EU in bo vključeno v pripravo prihodnjega akta EU o biotehnologiji.

Drugič, v primeru potrditve si bom prizadeval za nadaljnjo posodobitev okvira za intelektualno lastnino, da bi ga prilagodili nastajajočim tržnim razmeram, kot je umetna inteligenca, in morebitnim izzivom, ki jih lahko prinašajo, pri čemer bom dajal prednost blaginji naših državljanov in državljank ter industrijskim ciljem EU. Naš pravni red na področju blagovnih znamk ter vzorcev in modelov je bil nedavno posodobljen, da bi bil primeren za digitalno dobo in bi se zmanjšalo upravno breme, na podlagi novih pravil o geografskih označbah za obrtne in industrijske izdelke pa je mogoče premalo izkoriščeno vrednost, ki jo ustvarjajo naše obrtniki, bolje izkoriščati. Z valorizacijo tradicionalnega znanja bomo intelektualno lastnino uporabili za priznavanje njihovega življenjskega dela in zaščito dobro plačanih delovnih mest, tudi v manj industrializiranih regijah. Čeprav lahko umetna inteligenca pomeni izziv za temeljne koncepte prava intelektualne lastnine, kot so izumiteljstvo, možnost patentiranja, avtorstvo in ekonomska porazdelitev najemnin, menim, da bi morali najti ravnovesje med spodbujanjem in olajševanjem inovacij ter zaščito imetnikov pravic. V prihodnje bomo morali zagotoviti, da bo sistem intelektualne lastnine EU omogočal sprejem in uvajanje umetne inteligence in rešitev, ki temeljijo na njej, zagotoviti pa bomo morali tudi ustrezne zaščitne ukrepe za preprečevanje njihove zlorabe. To zlasti velja za varstvo patentov in poslovnih skrivnosti v dobi industrijskih velepodatkov.

Tretjič, pravo intelektualne lastnine lahko spodbudi naložbe in konkurenčnost le, če se učinkovito izvaja. V primeru potrditve si bom prizadeval zagotoviti, da bodo ustvarjalci in izumitelji v EU prejeli pravične donose od svojih stvaritev in inovacij ter da bodo neopredmetena sredstva MSP zaščitena, njihov dostop do financiranja pa lažji. Zmanjšati moramo breme MSP pri uveljavljanju njihovih pravic intelektualne lastnine, saj lahko intelektualna lastnina znatno poveča njihovo zmožnost za pridobivanje likvidnosti in uvajanje inovacij na trg. Ker je pri MSP neuspeh zaradi kršitev pravic intelektualne lastnine verjetnejši kot pri večjih podjetjih, bom preučil možnost uvedbe zanesljivega in prilagojenega mehanizma za podporo MSP na področju intelektualne lastnine, na primer iz Sklada za MSP. Leta 2019 so ponarejeni izdelki predstavljali skoraj 6 % celotnega uvoza EU (v vrednosti 119 milijard EUR), kar je pomenilo izgubo 670 000 delovnih mest in 15 milijard EUR davčnih izgub. Zato je za

Komisijo izvrševanje osrednjega pomena. V ta namen si bom prizadeval za izvajanje priporočila Komisije za boj proti ponarejanju, ki vključuje ukrepe in orodja za boj proti ponarejanju in krepitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Eno od teh orodij je nedavno objavljena zbirka orodij za preprečevanje kibernetских krajev, s katero naj bi MSP bolje pripravili na izzive, ki jih prinaša spletna kraja poslovnih skrivnosti, in ublažili negativne posledice kibernetских napadov.

Nenazadnje je za zaščito in izkoriščanje neopredmetenih sredstev potrebna usklajena mednarodna strategija za intelektualno lastnino. Če bom potrjen, nameravam proaktivno varovati interese Unije v mednarodnih forumih za intelektualno lastnino, kot je Svetovna organizacija za intelektualno lastnino.